

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно
Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 145 (6855)
ИЮНИН
20
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1954 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ССР Союзай Оборонын Министрын приказ (1-дэхи ноур).
«Москвагай түүхэ» гэжэ номой III том (1-дэхи ноур).
НИИТЫН МАЛДА ТЭЖЭЭЛЭЙ БАТА БЭХИ БАЗА БАЙГУУЛАЯ! (1-дэхи ноур).
Н. Скрипка. — Социализмын ороной агаарай флот (2-дохи ноур).
Г. Намсараев. — Авиационно спортас олоороо хабаада (2-дохи ноур).
Д. Замбалов. — Социалистическэ мүрьсөөө тодорхойгоор хүтэлбэрилдэг болобо (2-дохи ноур).

В. С. Бутко. — Улан-Удын ПВЗ-гэй хүдэлмэрилжэ эхилээр хорин жэл (3-дэхи ноур).
САТИРЫН БУДАЙ: Д. Удниский, Ш. Номгонов. — Зонлоо хүндэтгүү зоотехник (3-дахы ноур).
В. Братенков. — Ажалшадай элүүры хамгаалгын шухала асуудалууд (3-дахы ноур).
Советско-иранска худалдаа наймаанай харилсаанууд тушаа (4-дэхи ноур).
Гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй Женевскэ зүблөөн (4-дэхи ноур).
Женевскэ зүблөөн дээрэ Хятадай делегациин түлөөлгшын мэдүүлгэ (4-дахы ноур).

СССР-эй Агаарай Флодой үдэр

Мүнөөдөр манай советскэ ороной бүхы ажалшад, Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнууд СССР-эй Агаарай Флодой дэрье баяртайгаар хайндэрлэжэ байна. Советскэ хүнүүд өөрынгөө ороной авиацида ехэ дуратай, тэрэ-эй саашадаа хүгжэхын тула хүсэл оролдологоо гаргажа байдаг гэшэ. Иймэхэ мүнөөдөр советскэ арад авиационно промышленностин, конструкторнууд болон лётчигуудай туйлаан амжалтанууды оморгохойгоор тэмдэглэжэ байна.

Манай Эхэ орон авиациин дэлхэй дээрэ анха түрүүн бин болон орон ун. Ородой агуухэ эрдэмтэд—Л. Чкалов, Мещеряков, Можайский, Куковский, Циолковский, Чаплыгин авиационно наукин үндэсн хууриг табиһан, авиациин теорины гүжөөгөн байна. Россия эрхим лётчигууд, тэрэ тоодо бүхы дэлхэй дээрэ суугай болон ород арадай эрхим хүбүүн П. Н. Нестеров урган гараһан юм.

Тингэбэшы, иматгал Агуухэ Октябрска социалистическэ революциин нүүлээр манай ороной авиаци гүжөөгөө хүсэтэй болон байна. Коммунистическэ парти, Советскэ правительство хадаа ороноо хамгаалха хэрэгтэ, социалистическэ байгуулалтада агаарай флодой айнабар ехэ удашанартай байһанинэ үздэжэ, авиационно промышленностин хүгжэлтэдэ, эрхим лётчигууды хурган хүмүүжүүлгэдэ Советскэ асагай тогтоһон сагнаа эхилээд сар эргэлжин анхарал хандуулаһан байна. Гражданска дайнай үдэ авиационно хурдан сааганвардеецүүд болон оройн интервентүүдэ бутэ хилгодо Улан Армида туһалаа өш. Гражданска дайнай дүүрэнэй үүлээр агаарай флот байгуулагдаха эхилһэн юм. 1923 ондо агаарай гражданска флодой хуури табигдан байна.

Ороноо индустриализацилха ленинско-сталинскэ политикы Коммунистическэ партиин хэлбэрлэһэгүй өөр бөлүүлһэнэй ашаар хүсэн түгэдэр советскэ промышленносто айгуулагдаа. Энэнтэй хамта самолёт болон мотор бүтээгдэ олон заводууд бодхоогдоо һэн. Авиационно тургуулинууд болон авиационнууд үнэ ба инженерно-техническэ кадрүүдэ хурган байна. Тингэжэ Советскэ Союз агуухэ авиационно орон болоо һэн.

Элэ бүхы жэлнүүдтэ советскэ авиаци өөрынгөө хүсые бүхы дэлхэйгэ эли тодоор харуулаа. Коммунистическэ партиин хүмүүжүүлһэн советскэ лётчигууд өөһэлднгөө гаймшаг илалтануудар Эхэ ороноо идаршуулаа. Тэдэнэр бултанһаа өзүүр, бултанһаа хурданаар, бултанһаа холо нилдэдэг болохо гэнэһэн оройнойгоо заяае нэрэтэй хүнэтэйгээр бөлүүлээ. Суута лётчигууд Чкалов, Громов, Каманин болон бусад советскэ патриотуудай абыае Эхэ оройнай мархаагуй!

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үдэ манай лётчигуудай дайналхы шадабар, советскэ авиациин үсэ илангаяа тодоор харгаданһан байна. Манай арадай эрхим хүбүүд—советскэ лётчигууд өөһэлднгөө патриотическа уялгы нэрэтэй солотойгоор дүүргэ. Шэрүүн шанга агаарай байлдаануудта тэдэнэр нелчкэ авиацинска бутэ сохиһон байна. Шэн зоригто лётчигууд Гастелло,

Талалхын, Супрун, Сафонов, Покрышев, Лавриненков болон бусад баатаршалгаар манай арад оморгохожо байдаг. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай түрүүшын героинуудай нэгэн — П. Харитонов Бурят-Монголой комсомолой хүмүүжүүлһэн хүбүүн мүн.

Советскэ авиационно промышленносто дайгай үдэ самолёт бүтээлгы сар үргэлжэ ехэ болгожо байгаа. Тэрэ хадаа дайнай боложо байһан нүүлшын гурбан жэлдэ, жэл бүри дунда зэргээр 40 мянган самолёдууды үйлдэбэрлөө һэн. Советскэ конструкторнууд Яковлев, Ильюшин, Петляков, Туполов, Поликарпов, Лавочкин болон бусадэй зохёһон самолёдууд шаһарайнгаа талаар нелчкэ үдэ хайн байгаа.

Дайнай хойто тээхи үдэ Коммунистическэ партиин, Советскэ правительство угаа ехэ хүсэл оролдолгын ашаар манай ороной агаарай флот улам бүри гүжэжэ. Мүнөө Советскэ Армин Агаарай-Сэргээй Хүсэнууд эрхим гэгшын авиационно техникэ болон буу зэбсэгээр, түргэ-нүүд нилдэдэг реактивна бомбардировцигууд болон истребительнүүдээр, нилдэдэг шэнэ аппаратууд—вертолёдуудар зэбсэглэгдээ. Советскэ лётчигуудай мэргэжэл шадабаринь ургаа. Агаарай-Сэргээй Хүсэнууд өөрынгөө ороной агаарай хилы, арад зонингоо амгалан ажальы бүхы Советскэ Армитай хамта хэрхоор хамгаалжа байна.

СССР-эй агаарай гражданска флот жэлэй жэлдэ ургаа. Арадай ажакыда, хүнүүдэ шэрэлгэдэ, культурна ажайбайдалда ба элүүры хамгаалтада авиаци үргөөр хэрэглэгдэжэ болоо. 1953 ондо агаарай транспорт 1940 онойхиноо арба дахин шахуу ехэ ашаа зөөгөө.

Хүдөө ажакыда авиаци угаа ехэ үүргэ дүүргэнэ. Авиаци хадаа хүдөө ажакын культурануудта нэмэлтэ тэжээл үгэхэ, тэдэнэй хоронтой тэмсэхэ, бурга үбнэ усадхаха хэрэгтэ үргөөр хэрэглэгдэнэ. Илангаяа мүнөө үдэ, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрска болон февральско-мартовска Пленумүүдэй тогтоолнууды бэлдүүлхын түлөө советскэ арадай тэмсэжэ байхада, авиаци хадаа шэнэ газарнууды ашаалха, тарилга хэхэ болон тарилгы үтгүүлхэ хэрэгтэ ехэ туһа хүргэнэ.

Советскэ арад өөрынгөө авиацие халуун анхарал оролдогдоор хүрээжэ, тэрэнидэ сар үргэлжэ ханалаа табижа байдаг. Армида, авиацида ба флотто туһалха хайндурнай обществын хүдэлмэри энэниинэ эли тодоор гэршэлнэ. Энэ обществодо ородог олон миллион залуушууд авиационно техникы шудалхын, тэрэниин саашадан хүгжөөхын түлөө, авиациин талаар шэнэ рекорднууды туйлахын түлөө тэмсэжэ байна.

Советскэ арад коммунистическэ байгуулалтада шэнэ шэнэ амжалтанууды туйлажа, мүнөө Агаарай Флодой үдэ хайндэрлэжэ байна. Советскэ хүнүүд Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэрээр манай орон дотор коммунизм байгуулхын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахихын түлөө, Эсэгэ оройнойгоо хамгаалгын шадабарие улам бэхжүүлхын түлөө саашадашы шэн зоригтойгоор ажаллаха хүсэлэнтэй.

ССР Союзай Оборонын Министрын ПРИКАЗ

1954 оной июниин 20 № 95 г. Москва

Нүхэд лётчигууд болон штурманууд, инженернүүд ба техникүүд, агаарай буудалгашад болон радистнууд, авиационно механикүүд ба мотористнууд, авиационно промышленностин хүдэлмэрилэгшэд!

Нүхэд солдадууд болон матросууд, сержантнууд болон старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд! Мүнөөдөр советскэ арад, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнууд СССР Союзай Агаарай Флодой үдэ хайндэрлэжэ, советскэ авиацие хүгжөөлгэдэхин шэнэ амжалтанууды тэмдэглэжэ байһан.

Агаарай Флодой үдэртэй дашарамдуулан таанады амаршалаад, мүнөө сагай авиационно техникэ хүгжөөхэ хэрэгтэ, манай Агаарай Флодой хүсэ шадалы улам ехэ болгохо хэрэгтэ саашадаа амжалтанууды туйлахыне Агаарай-Сэргээй Хүсэнуудэй ба гражданска авиациин лётчигуудта, бүхы личнэ составта, конструкторнуудта ба авиационно промышленностин бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хүсэһэн.

Һайндэрэй хүндэлэгдэ зориулан захирхамни хадаа: Мүнөөдөр, 1954 оной июниин 20-до, манай Эхэ оройной столица—Москвада ба союзна республикануудай столицануудта артиллерийскэ хорин буудалгаар салот хэхэ.

Советскэ Агаарай Флот мандаха болтогой! Баатар габьяата советскэ арад, тэрэнэй шэн зоригто Зэбсэгтэ Хүсэнууд мандаха болтогой!

Советскэ Правительство мандаха болтогой! Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ манай арады зоригжуулаша ба хүтэлбэрлэхэ агуухэ хүсэн болон. Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

ССР Союзай Оборонын Министр
Советскэ Союзай Маршал Н. А. ВУЛГАНИН.

А. М. Горькийн дурасхаалда

Советскэ литературын үндэһэн хуури табигша Алексей Максимович Горькийн наһа бараһаар 18 жэлэй ойе советскэ олонитэй тэмдэглэбэ.

Июниин 18-да Горькийн нэрэмжэтэ культурын ба амаралтын Центральна паркын ногоон театр соо вечер болоо. Московско предпринимательнүүдэй үйлдэбэрлэһэд, культурын хүдэлмэрилэгшэд, студентнүүд Горькийн дурасхаалы тэмдэглэхээ эрбэ. А. Барто, Н. Грибачев, Л. Леонов, С. Маршак, А. Сурков, Н. Тихонов ба бусад уранзохёолшод, мүн мэдээжэ италянска уранзохёолшо Д. Джерманетто вечертэ хабаадалсаба.

Л. Никулин эхилэлгын гэхэ хэлээ. Эб найрамдалай ба коммунизмын түлөө сусашагүй тэмсэлшэ Горькийн нэрэ Советскэ Союзай арадуудай ба бүхы прогрессивн хүн түрэлтэнэй дунда алдаршанхай юм, халуун дура ингаллаар дурсагдана гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Социалистическэ культурын илалтын түлөө Горькийн дүлэтэ тэмсэл Советскэ Союзай бүхы уранзохёолшодто агуухэ зоригжуулаша жэшээ болоо.

Тэрэнэй нүүлээр үгэ хэлэһэн уранзохёолшод хадаа тэдэнэй творчестводо Горькийн үзүүлһэн нүлөөн тухай, Алексей Максимовичтай мартадашагүй уулзалганууд тухай хэлэбэ.

Искусствын мастернуудай концерт вечерэй түгэсхэлдэ болобо. (ТАСС).

Хургуулинуудта экзаменууд дүүрээ

Удаадахи класста орохо ба хургуули дүүргэхэ экзаменууд Росийска Федерациин хургуулинуудта боложо дүүрээ. Тэдэнэр хаа хаангагүй эмхитэйгээр үнэргэбэ. Устна ба башгэтай экзаменууд дээрэ хурагшад найнаар мэдэхэ байһанаа харуулба. Үнэргэһэн хуралсалай жэл шэнэ амжалтанууды асаара — ошлчингууд олон болоо, нэгэ класстаа хоёрдох хэлээ үлэгшэдэй тоо үсөөрөө.

Л. Никулин эхилэлгын гэхэ хэлээ. Эб найрамдалай ба коммунизмын түлөө сусашагүй тэмсэлшэ Горькийн нэрэ Советскэ Союзай арадуудай ба бүхы прогрессивн хүн түрэлтэнэй дунда алдаршанхай юм, халуун дура ингаллаар дурсагдана гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Социалистическэ культурын илалтын түлөө Горькийн дүлэтэ тэмсэл Советскэ Союзай бүхы уранзохёолшодто агуухэ зоригжуулаша жэшээ болоо.

Тэрэнэй нүүлээр үгэ хэлэһэн уранзохёолшод хадаа тэдэнэй творчестводо Горькийн үзүүлһэн нүлөөн тухай, Алексей Максимовичтай мартадашагүй уулзалганууд тухай хэлэбэ.

Искусствын мастернуудай концерт вечерэй түгэсхэлдэ болобо. (ТАСС).

Гурбан кварталай түсэб дүүргэгдээ

ВЕНТСПИЛС. (Латвийска ССР). июниин 18. (ТАСС). Вентспилскс далайн худалдаа наймаанай портын коллектив гурбан кварталай түсэбэ болзорһоон урид дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэбэ. Портдо эрдэг судануудай ашаа түргөөр буулгахын түлөө мүрьсөөн энде дэлгэ-

МОСКВА МҮНӨӨДӨР. Мещанска 1-дэхи үйлсэдэ. Нүүрлөнэй промышленностин байрын шэнэ байһан.

НИИТЫН МАЛДА ТЭЖЭЭЛЭЙ БАТА БЭХИ БАЗА БАЙГУУЛАЯ!

Үбнэ ехээр абахабди

Артелниггэ һүрэг олон адуу малда хүрэхэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулаха тушаа асуудалда колхозой правленн ба партийна эхиц оргашизаци мүнөө жэлдэ хэээ хэээ-нэйхнээ ехээр анхарал хандуула. Урда жэлнүүдтэ манай колхоз бүүдүн тэжээлы багаар бэлдэхэ, үбэлэй сагта, илангаяа хабартаа ехэ олон толгой малнууды тараадаг ба гарзалуудда байна. Жэшээлхэдэ, 1953 ондо үбнэ хуряаха түсэбөө манай колхоз минн 17 процент дүүргээ һэн.

Мүнөө жэлдэ ехэ үбнэ бэлдэхын тулада манай эндэх колхознигүүд сабшалан найжаруулаха хүдэлмэрине муу бэшээр ябуулжа байна. Минни хүтэлбэрлэгдэ 20 хүнөө бүридэһэн тэжээл бэлдэхэй бригада үшөө халуун намар байхада сабшалан найжаруулаха хүдэлмэри ехилһэн байгаа. Мүнөө жэлдэ манай бригадинхид 17 мянган шартга наг шөбхэ сабшалан дээрэ гаргажа, канавар урдан ерэнһэн уһанда дэбтэһэн балуураар, катогоор буталжа тараагаа. Зүүн Тохой гэжэ нотагтахи сабшалан дээрэ шубуунай 80 центнер аргал гаргагдаһан байна.

Сабшалангай газары манай бригадинхид жэлдэ гурба дахин уһалдаг юм. Май нарын ехээр түрүүшын уһалалга хэлһэн, мөнө һалхан хоёрдохөө уһалжа дүүргээбди. Гурбадахи уһалалга манай нүүлээр хэээе байһабди. Тинхэдэ 134 гектар сабшалангы рекордно учасот болгоод, тэрэнээ шөбхөжүүлээбди. Гадна, 200 гектар газары модо шулуунһаа сээрлээбди.

Тэжээл бэлдэхэй бригадын гэршүүд 12 километр утгай хуушанай канавы заһабарилжа, тэрээрээр уһа урадхуулаха эхилээ. Тинхэдэ Загастай голһоо сабшалан дээрэ уһа гаргахын тула сабшалангай газар дээрэ нэмэлтэ 4 кубга канавууды шэнээр малтаһан байна.

Хартаабха, овощ болон тэжээлэй культурануудай тарилга унжагайруулагдана

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрска Пленумэй тогтолые бэлдүүлхын тула Баргажанай аймагай колхозодо хартаабха болон овощ үйлдэбэрлэхэ эрид дээшлүүлхэ, мүн адуу малы дүүрэн хангаха тэжээлэй культуранууды тариха хэмжээ-ябуулганууды хараалһан байгаа.

Мүнөө жэлдэ колхоз бүхэн хартаабхин, овошин ба тэжээлэй культурануудай тарилгы үргэдхэн, тэдэни үржэл хайнтай, уһаар элбэг газарта тариха зорилгоор, шэнэ ба боро газарнууды элдүүлээ. Жэшээлхэдэ, Лениней нэрэмжэтэ колхоз 1947 ойнгоо хойшо орхиндогон 300 шахуу гектар боро газар элдүүлээ.

Иимэ жэшээнүүд аймагай бусадшы колхозуудта бин. Тэрэшэлэн дурсагданай культурануудай ургасны дээшлүүлхын тула аймагай колхозууд агротехническэ ехээн хэмжээ-ябуулганууды дүүргэһэн байна. Тэдэ культурануудай тарилга гансахан квадратна болон квадратно-гнездовой аргаар хэгдэхэ ёһотой байгаа. Гэтэр, Куйтунска МТС хартаабха алхамуударгаа хамтаабха, овощ ба тэжээлэй культурануудай тарилгы өөрынгөө механизмын хүсөөр дүүргэлсэхэ ээргэтэй байһан аад, энэ МТС харьяата колхозуудайнгаа тарилгы ехээр унжагайруулан, шанар муутайгаар үнгэргэжэ байна. Жэшээнь, Лениней нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлгшэн нүхэр Е. Устинов) мүнөө харбар 20 гектарта хартаабха, 5 гектарта овощы, 270 гектарта тэжээлэй культуранууды тариха байгаа. Тэдэ тарилгы хүдэлмэри майн 15-һаа эхилһэн аад, бүхэлн нарын туршада үргэлжэлжэ, арайхан 100 шахуу гектар газар элдүүлгэгдэбэ. Тинхэдэ оройдоо 16—17 гектарта хартаабха хуулагдаа. Бусад культурануудай тарилга хэгдэхэ үрдигдөөгүй. Хартаабхын тарилгы квадратно-гнездовой аргаар хэнэгүй. Бэлдэхгэдэ бусад газарнуудтан тарилга хэгдэнгүй, хатажа байна. Иимэ баримтанууд Сталинай, Ворошиловай нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудта үзэгдэнэ.

Ямар шалтагануудһаа боложо, Баргажанай аймагай колхозуудта хартаабха, овошин ба тэжээлэй культурануудай тарилга унжагайруулагдаб гэжээ, Куйтунска МТС-эй дирекци эдэ культурануудай тарилгада бэлдэхгэй байшоо. Тарилга хэээ трактор болон бусад машина зэмсэгүүдны эбдэржэ урагша ябангүй. Лениней нэрэмжэтэ колхоздо үгэнһэн колбено цэгэ тракторыш 25 үдэрэй туршада оройдоо 7 гектар газар элдүүлгээ. Мүн май нарын нүүлээр тэрэ колхоздо хоёрдох трактор эльгэгээ һэн. Мүн тэрэншы өөдтэй ябангай.

Хартаабха, овощ болон тэжээлэй культурануудай тарилга квадратно-гнездовой аргаар хэгдэхэ ёһотой байһабди, — гэжэ МТС-эй машина дурсагданай колхозой поли дээрэ гаража, минн 3 гектар талмайда бураздаа татаад, баһал эбдэршоо. МТС-ы харяа, сагаан дэмы үнгэргэһэн Лениней нэрэмжэтэ колхозой гэршүүд морин пугуудараа хартаабха тариха байна.

—Машинаманай эбдэрээд, хартаабха квадратно-гнездовой аргаар тариха шадаха аргагүй болоод байһабди, — гэжэ МТС-эй главна агроном нүхэр Краевскада колхознигүүдэй хандахадан, ондоогоор ханда туһалха аргагүйн, хартаабха алхамуударгаа хэмжээд тарилгы гэнэһэн заабарн үгэнһэн байгаа.

Тус колхоз тэжээлэй культуранууды тариха дүүргэхэ ёһотой аад, үшөө нэгшы гектар талмайда тарилга хэгдүй байна. Лениней нэрэмжэтэ колхоздо тэжээлэй культуранууды тариха нэгэ селкэ бин юм. Тэрэнэ хүдэлмэрилнүүгэй.

Кукруза, нарын эсэг гэхэ мэтэ тэжээлэй селкэ культуранууд квадратно-гнездовой аргаар тарилгада байһабди, энэниин хайһан гэдэ тариха колхознигүүд мэдэнгүй. Тэрэнээ МТС-эй зүгһөө ямаршы туһаламжа үзүүлгэдэггүй байһаар.

Хартаабха, овошин ба тэжээлэй культурануудай тарилгада МТС-эй этгэл муу, хуушарһан, заһабарилгагүй машинарууд, мүн дүй дүршэл багатай механизаторнууд табигданхай. Энэ баримта юу харуулаб гэжээ, Куйтунска МТС-гэрэнэй директор нүхэр Сабьин харьяата колхозуудтан бодото туһаламжа үзүүлжэ, овощы, хартаабха болон тэжээлэй культурануудай баян ургаса хуряаха, колхозуудай нитгын малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулаха хэрэгы тооногүй гэшэ.

О. Раднаев.

„Москвагай түүхэ“ гэжэ номой III том

«Москвагай түүхэ» гэжэ ехэ зохёолы бин болгодо хадаа СССР-эй Наукануудай академиин түүхын институтай шухала хүдэлмэри болоо. Энэ зохёол эртэ урда сагнаа хүнөөдөр хүрэтэр столицын түүхые харуулһан. СССР-эй Наукануудай академиин издательство «Москвагай түүхы» III том хэблэн гаргаба. Тэрэнэй материалнууд XIX зуун жэлэй эхилһэн Крымскэ дайнай (1856 он) дүүрэхэ хүрэтэрхы үсые харуулһан.

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ УЛАН-УДЫН ГОРОДСКОЙ СОВЕДАЙ 12-ДОХИ СЕССИИЕ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

Ажалшадай депутатуудай городской Советэй (IV зарлалай) 12-дохы сессии 1954 оной июниин 21-нэй понедельниктэ, үдэлшын 7 часа орд драммын театрын байһан соо (Лениней үйлсэ, № 46) зарлагдаха гэжэ ажалшадай депутатуудай Улан-Удын го-

родской Советэй гүйсэдхэхэ комитет городской Советэй депутатуудта мэдээсэ.

Ажалшадай депутатуудай Улан-Удын городской Советэй гүйсэдхэхэ комитет.

СОЦИАЛИЗМЫН ОРОНОЙ АГААРЫЙ ФЛОТ

Манай ороной ажилшад мүнөөдөр СССР-ий Агаарай Флодой Удэрые найндэрлээ зуураа, советскэ авиационно техникын туйлалтанууды ба өөндэйгөө дайшалхы бэлдэхэд, шадабарилы улам нарийжуулан найжаруулжа байгша лётчигуудай амжалтанууды омогорхолтойгоор тэмдэглэнэ.

Хятадай Ардадай Республикын, Германска Демократическа Республикын ба арадай демократин ороноудай ажилшад советскэ ардадай хамтаага СССР-ий Агаарай Флодой Удэрые тэмдэглэлэжэ байна, эдээр манай Армины, Аванш ба Флэды — бүхы арадуудай сүлөө ба бээс дааншан байдалг сахилдаг хүсэтэй хамгаалагша, бүхы дэлхэйдэхэ эб найрамдалтай түшэг тулгуурине — Советскэ Союзны нэрэмжтэй хэрхоор сахин хамгаалагд илагдашгүй бата хүсэн гэжэ харана.

Советскэ хүнүүд арадайнгаа ажамхы хүгжөөжэ табандахи табанжэлэй түсэб дүүргэхын түлөө тэмдэдэ гайхамшаг шэнэ амжалтанууды туйлажа, уг заншалта найндэрөө — Агаарайнгаа Флодой Удэрые тэмдэглэжэ байна. Коммунистическэ партини хүтэлбэрилдэг ба зоригжуулдаг манай ороной ажилшад промышленностин болон хүдөө ажамхын эрид ехэ хүгжэлэй туйлажа, ажилшадай материална ажана байдалы улам найжаруулжа ябадалда зориулан партини XIX съездын, КПСС-эй Центральна Комитэдэй сентябрьска ба февральско-мартонска Пленумуудтай табанш зорилгонууды амжалтантайгаар шиндэхэ байнхай. Гэжэ зуура, дай үүдэглэлэй хорото аашы советскэ хүнүүд нэрлэг хэрхоор хаража, СССР-эйгөө оборонно хүсэ шадалы улам саашадаан бэхилүүлхын, Советскэ Армины, Агаарай-Сэрэгэй ба Далайн-Сэрэгэй Флодоо техникескэ талаарш бүри сгээр зэбсэгжүүлхын тула шухала бүхы хэмжээнүүды абана.

Парти, правительствын сар үргэжэ табидан анхрал оролдолгын ашаар, Советскэ Армины агаарай-сэрэгэй хүсүнүүд мүнөө сагай түргэн найндэжэ реактивна эрхим бомбардировщицуудтай, тэршэлэн реактивна истребительнүүдтэй, найдлгын шэнэ аппаратаудтай—вертолётнуудтэй болохой. Социалистическэ Эсэгэ ороноингоо агаарай хилнүүды хамгаалхын тула хэзээшье бэлэн байдаг советскэ лётчигуудай найдлгын ба дайшалхы шадабаринь улам ургаа.

Советскэ Агаарай Флот алдарта түүхэтэй ба гайхамшаг дайшалхы уг заншалтай юм. Манай орон — агаараар найдлгын ба авиационн эхэ орон мүн. Бүри 1882 ондо, бусад ороноуднаа олон жэлээр урид, ородой морик, нэгдэхин раингы капитан А. Ф. Можайскийн бүтээлэн, дэлхэй дээрхи анха түүрүүшын турбан-винтэй аэроплан—агаарнаа хүндэ аппарат Петербургын аэродром дээршээ дэгдээн байгаа. 1913 — 1914 онуудта Россия бүтээгдэлэн «Русский Витязь» ба «Илья Муромец» гэдэг олон мотортой бомбардировщицууд дэлхэйн нэгдэхин дайнай жэлнүүдтэ анха түүрүү дайшалхы даалгабаринууды дүүргэжэ нэн. Иймэ самолётууд тэрэ сагта Европолосше, Америкэдэшы байгаагүй юм. Мүн тэрэ 1913 ондо ородой түүрүүшын лётчигуудай нэгэл, дүлэтэ патриот Федор Николаевич Нестеров суута «мертвая петля» гэдэгтэ агаарта хэжэ, дээдэ зэргын найдлгэдэ эхи табинан байна. Мүн тэрэ лётчигууд дэлхэйн түүрүүшын дайнай үедэхэ агаарай байлдаанда дайсанай самолёт нударха арга анха түүрүү хэрэглэлэн юм, тэрэиние гададын нэгэшы лётчик мүнөө хүрэтэр хэжэ шадаагүй. Советскэ авиаторнууд эл Эсэгэ ороноо хамгаалхын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ дайсанай самолётны агаарта нудардаг арга гайхамшагаар хэрэглэлэн байна.

Ородой агуухэ эрдэмтэд — Ломоносов, Менделеев, Циолковскийн, Жуковскийн гэгшэд авиационно наукин үндэсн хуури табинан, авиационн теорио онос гайхамшаг оруулалта хээн байгаа.

Советскэ засагай түүрүүшын үдэрнүүдтэ хойшо парти, правительствоннай ороноо хамгаалха хэрэгтэ, мүн социалистическэ байгуулалтын хэрэгтэ агаарай флодой угаа ехэ үүргэтэй сэгшэн мэдэрлэн байха юм. Бүри 1917 оной октябрийн 28-да В. И. Ленин советскэ сэрэгэй лётчигуудай түүрүүшын отряд эхилдэн байгуулха тухай Петроградскэ сэрэгэй округой штабта захиралта үгээн байна. Гэхэтэй хамта, найдлгэд кадрнууды бэлдэхэ, авиационно техникэ заабабарилхы ба үйлдбэрилгын хэрэг эмхидхэхэ хэмжээнүүд партини зүгшөө абтаа нэн.

Советскэ авиационн түүрүүшын, үсөөншэг байнан отрядууд Коммунистическэ партини ба правительствын анхрал оролдолгоор зоригжод, гражданска дайнай жэлнүүдтэ Улаан Армида амжалтантайгаар туйлажа.

Ороноо индустрият болгохо ленинскэ түсэбы манай арадай бэлдүүлжэ байха үедэ советскэ самолётло ба мотор бүтээлгын база орон соомнай байгуулагдаа бэлэй.

Авиационн маршал Н. СКРИПКО.

Тингэнэй ашаар, түүрүүшын табанжэл соо гурба дахин олон самолётууд бүтээн гаргагдаа. Хоёрлохи табанжэл соо авиационно продукция бүтээн гаргалта таба үлүүтэй дахин нэмээн байна. Советскэ лётчигууд «хамтаага дээгүүр, хамтаага түргэнөөр, хамтаага холо найдлхэ» гэнэн Эхэ ороноингоо захмис нэрэтэй түрэтэйгөөр бэлдүүлээ.

Сибирь ба Номгон далай дээгүүр найдлжэ Москваба Нью-Йорк ошон советскэ авиаторнуудай баатар габьяата найдлгэ тухай, челокинецүүды абархын тула зоримгой найдлгэ хээн лётчигууд Каманин, Молсков ба бусад тухай, поляри экспедицие агаараар зөөжэ хойто полюсто абаашан тухай, 1937 ондо Москваба хойто полюс дээгүүр США хүрэтэр Чкаловай, Байдуковай ба Беляковой, хожомын Громовай, Юмашевай ба Данилингай буунгүйгөөр найдлгэ түүхэдэ түүрүүшын найдлгэ тухай бүхы дэлхэй мэдээ нэн. Бодомжынгоо ба шадабарингаа талаар жэнсээлээшгүй гайхамшаг эдэ найдлгэнүүд манай Эхэ оронине, манай арады суурхуулан, социализмын ороной алдарта соколуудтай ямар ехэ баатаршалга гаргажа шадаха байны бүхы дэлхэйдэ үшөө дахин харуулаа. Советскэ лётчигууд холо, түргэн ба дээгүүр найдлгын, самолётуудай ашаа тээлгын талаар дэлхэйн хэдэн арбаад рекорднууды туйлахан байна. Дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ Советскэ Союзнай авиационно дэлхэйн 168 рекорднуудай 62-ые туйлаа нэн.

Манай найдлгэд кадрнуудай эрхим дээдэ шанарын Эсэгэ ороноо хамгаалхын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ тои элээр тодорон харагдаа. Агаарта булха, дайсанай авиационн угы хэжэ ба өөрынгөө газарай сэрэгүүды дэмжээхэ зорилго бэлдүүлэн, советскэ авиационнай Эсэгэ ороноо хамгаалхын дайнай героническа түүхэдэ алдарта олохон хууданууды бэшлэн байна. Бэрин түгэс советскэ конструкторнууд Яковлев, Ильюшин, Петляков, Туполев, Поликарпов, Лавочкин ба бусадтай зөхөөн самолётууд шаарайнгаа талаар немескэ самолётнууды булндаг гэжэ, манай лётчигууд айхы мэдэхгүйн сэргшэд мүн гэжэ дайнай түүрүүшын үедэ элэрээ нэн.

Хүдэлмэриншэ ангийн баатарлг хүсээлгын ашаар, авиационно промышленностиннай самолётнууды, тэрэ тоодо шэнэ конструкция — пикировальдэ, Пе-2 бомбардировщицууд, ЯК-9, Ла-5 гэжэ истребительнүүды улам олоор бүтээн гаргагдаа боло. Манай агаарай-сэрэгэй хүсүнүүд дайсанай агаарай хүсые үгы хэжэ ба өөрынгөө составы нэлбэхэ зуураа, тоогоингоо талаар немескэ авиационн булюо байгаагыш бегонихон болзоо соо усдаханан, саашадаа агаарта бүрин булюо байха ябадал туйлахан юм.

Немескэ арминн хорсолгын эхин болон сталинградска түүхэтэ байлдаанда советскэ авиационн онос ехэ үүргэ дүүргэ. Сталинградта хүрээлэгдэн бүлэг сэрэгүүдтэ тунахы нэгдэжэ, немескэ авиаци 1942 оной ноябрийн 19-нөө декабрийн 30 хүрэтэр 1200 үлүүтэй самолётууды гэгшэн байха юм.

Дайнай шиндэхы шатада, Берлинэй түлөө байлдаанда манай агаарай-сэрэгэй флодой хүсэ шадал ба авиационно кадрнуудай эрхим шадабаринь онос хүсэтэйгөөр элэрэн харагдаа. Тус байлдаанда советскэ 8400 самолётууд хабаадахан байна. Манай авиационн хэдэн үдэрэй туршада долтолоодо сүүдэхэ соо дайшалхы 15—17 мянган найдлгэ хэзэ нэн. Берлинине абархын түлөө байлдаанай үедэ 1000 шаху агаарай тулалдаан боложо, манай лётчигууд фашистска 700 гаран самолётууды унагаагаа нэн.

Хэдэн арбаад мянган авиаторнууд дайшалхы габьяайнгаа түлөө СССР-эй орденууд болон медальнуудаар шагнаагдаа. 2119 хүнүүдтэ Советскэ Союзай Геройн нэрээрэг олгогдоо, 63 хүндэ Советскэ Союзай хоёр дахин Геройн, хоёр хүндэ—гурба дахин Геройн нэрээрэг олгогдон байна.

Өөрынгөө шэн габьяа ба шадабарин мэрэгжэлээр Эхэ ороноо алдаршуулган гайхамшаг геройнууд лётчигууд, Советскэ Союзай гурба дахин Геройнууд Александр Покрышкин ба Иван Кожедуб, Советскэ Союзай хоёр дахин Геройнууд Сафонов, Баранов, Лавриненков, Покрышев ба бусад олон хүнүүды бүхы оромнай мэдэнэ.

Дайнай дүүрэхэ үеэр Советскэ авиационн бүри бэхи ба бүри ехэ хүсэтэй болоо. Дайнай дүрбэн жэлэй турша соо манай авиационн тоогоингоо талаар таба дахин ургаа. СССР-эй авиационно промышленностидэ дайнай хүүлшын гурбан жэлэй турша соо дунда жшээгээр 40 мянган самолётнууды жэл бүри бүтээн гаргахан юм. Тэрэшэлэн дайшалхы техникын шанарай талаарш улам найжараа.

Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ

манай авиационн шанарайнгаа талаарш шэнэ дабшалта хээн байна. Бүри дайнай боложо байха үеэр манай-хын реактивна самолётнууды туршажэ эхилэнэ байгаа. 1942 ондо советскэ лётчик нүхэр Бахчиванжи Болховитиновой зөхөөн, Душкинай реактивна цингательтэй реактивна самолётдоор дэлхэй дээрэ анха түүрүүн найдлжэ, реактивна авиационно техникэ хэрэглэгын талаар манай Эхэ оронине алдаршуулаа. Дайнай үүдэ тээшэ реактивна туршадга самолётнуудаар найдлгын скорость час соо 1000 километртэ хүрэнэ, харин дайнай хойто тээхи үедэ бүри түргэн болохон байна.

Дүрбэдхи ба табандахи табанжэлнүүдэй үедэ манай авиационно техникэ илангаяа эршэмтэй түргэнөөр хүгжөөгдөө. Коммунистическэ партини, Советскэ правительствын, бүхы советскэ ардадай анхрал оролдолгын ашаар манай промышленность агаарайнгаа флэды мүнөө сагай реактивна авиационно техникээр ба зэбсэгүүдээр хамтаа.

«Эдэ жэлнүүдтэ авиационно техникэ хүгжөөжэ ба мүнөө сагай эрилтэнүүдтэ гэгээлээгүй гэжэ оролдообди, тэрэгтэ бүтээжыше шадаабди. Манай авиационн сагай түргэн реактивна самолётнуудаар зэбсэглэгдэнхэй», гэжэ СССР-эй Оборонин Министр, Советскэ Союзай Маршал нүхэр Булганин 1954 оной мартад хунгагшадай суглаан дээрэ хэлээ нэн.

Советскэ лётчигууд өөрынгөө хүртэ техникы шадамараар шуудан. Москвада болохон Майн нэгэнэй парад дээрэ хабаадахан хэдэн зуу мянган хүнүүд советскэ бэлитэ конструкторнуудай—Туполевай, Мишицевай, Микоянай, Яковлевай зөхөөн ба Хоустунов, Кнбалок, Шандула ба бусад шадамар бэрхэ лётчигуудай ябуулааг агаарай хүсэтэ реактивна корабльнуудай, түргэн истребительнүүдэй жэгдэ жагсаалаар отгоргой өөдэ дэгдэн гарахы харахан байна.

Авиацинда хабаатой хүнүүд—лётчигууд, штурманууд, буудалшад, радистууд, инженерүүд, техникүүд ба бусад бүхы авиационно мэрэгжэлтэ авиационно частнуудай ба соедниннүүдэй дайшалхы бэлэн байлгыс сар үргэлжэ нарийжуулан найжаруулжа Эхэ ороноингоо үмэнэ бөлүүлэхэ уялгамнай, гол зорилгомнай гэжэ харадаг. Агаарай-сэрэгэй хүсүнүүдэй сэрэгшэд бултадаа шэнэ авиационно техникы оролдосотойгоор шууданга, дайшалхы оршон байдалда тон дүрэхы услонидо тимэ техникы хэрэглэхэ дадалда хурана.

Манай авиационн эрхим зэргын техникээ (эзэмнай гол шухала) гадна, Советскэ Эхэ орондоо хизааргүй үнэй байдаг, мэрэгжэл ба зориг түгэс лётчигуудтай, авиационно бусад мэрэгжэлтэдтэй, офицернүүд ба генералнуудтай. Пассажирууды ба ашаанууды зөөлгын талаар арадай ажамхыда шухала удхашанартай даалгабари дүүргэдэг гражданска агаарай флот сэрэгэй авиационн хажуугаар ургажа ба хүгжэжэ байна. СССР-эй агаарай сар үргэлжын лийнүүдтэй утын хэмжээн мүнөө США-эй дотосдын агаарай лийнүүды нэлээд ехээр үүлүүдэг болохой. СССР-эй гражданска авиационн арадай ажамхыда самолётнууды хэрэглэгын талаар дэлхэй дээрэ нэгдэхин хуури эзлэнэ. Хүүдэй жэлнүүдтэ манай хойто зүгэй лётчигууд транспортна самолётнуудаар найдлжэ, Хойто Мүльхэтэ далайн районодо научна экспедиционнүүды бөлүүлээ. Тэндэ советскэ эрдэмтэд научна шухала хэдэ хэдэн тодорхойлолгонууд ба шэнжэлгэгүүды хээн байна.

Эхэ ороноо хэрхо хурсаар сахин хамгаалжа байдаг өөрынгөө авиационно, өөрынгөө алдарта соколуудта советскэ арад дуратай, тин тэдэнэй анхрал оролдолгоор хүрээлдэг. Энэ анхрал оролдолгон хэдэн миллион советскэ патриоудыды нэгдэхэгшэ организацион — Армида, Авиацида ба Флотто тунаха найндэрүнай обществын (ДОСААФ) улам хүгжэжэ байгаа ажал-ябуулда дотор эли тодоор хараглана. Аэроклубуудта, кружогуудта, планернэ станцинуудта, тусхай курсануудта хэдэн мянган хүбүүд ба баасагад ажалнаа таһарангүй хуража, авиационно элдэб мэрэгжэлнүүды шууданга, социалистическэ Эхэ ороноо хамгаалха ябадалда өөндэйгөө бэлдэхэнэ. Обществын гэгшүүд Бүхэсоюзна авиационно 200 гаран рекорднууды туйлаа, тэдэнэй олонини дэлхэйн рекорднууд болоно.

Агаарай сэрэгэй хүсүнүүд бүхы Советскэ Армитай, Далайн-Сэрэгэй Флоттой сугтаа агаарайнгаа хилнүүды, социалистическэ Эсэгэ ороноингоо гүрэнэй интересүүды, коммунизам байгуулжэ байгаа СССР-эй арадуудай зөхөөн байгуулхы амгалан ажалы хэрхо хурсаар сахин хамгаална.

Советскэ арад өөрынгөө Армида, Авиаци ба Флотто найдахадайн болохо. СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсүнүүд хадаа социализмын агуухэ ороноо эсэргүү дай үүдэхэ гэжэ нэлдэн ямаршы агресортэ хатуу шанга харюу үгэжэ шадаха гэжэ советскэ арадай этгэхэдэн болохо.

Хүдөө ажамхын түүрүүшүүлэй дүй дүршэлнөө

Алдарта механизаторай бригада

Украинска ССР. Кировоградска областин Мало-Помошанска МТС-эй механизаторнууд хабаарай тарилгын хүдэлмэринүүдэ агротехникескэ үндэр хэмжээндэ үнэргэнэ. Сталингай нэрэмжтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэриндэ Социалистическэ Ажалай Герой А. В. Гиталовай бригада социалистическэ мурьсөөндэ түрүүлэн ябана. Тарилгын хүдэлмэрин эхилхэнэ бүри урид бригадын гэгшүүд тракторнууды ба прицепной зэмсэгүүды бэлдэхэбэ.

Энэ жэлэй хабар нилээд өөр байба. Хурьчкэ шинг нойто бага байгаа. Тинг хоёр үдэрэй турша дотор намарай ба хара парта шинг нойто бариха гэнэн дайшалхы зорилго бригадын үмэнэ табилдаба. Гиталовай бригадын тракторист бүхэини машинаа бүри найжаруу шуудалба. Энээнэй ашаар механизаторнууд скоростине бүри шадабарилтайгаар хэрэглэжэ, нэгэ сүүдхэ соо 1074 гектарта шинг нойто барилба. Хүдэлмэрин 2 үдэрэй туршада тус бригада эртын залаата культуранууды тарижа дүүргэбэ. Колхоздо түүрүүшынхэ квадратно-гнездовой агаар наран сэгэты тарила илангаяа ехэ шадабарил гаргахыен механизаторнууднаа эрнэбэ. А. В. Гиталов хуинууды зүбөөр шэлэн олохо, хубаарилан табинан ба селкхунуудай таһалгаргагүй хүдэлмэри эмхидхэн байна.

Парти, правительствын шиндхэбэринүүдээр зоригжуулагдаад, алдарта бригадын механизаторнууд энэ жэлдэ улам найн дунгүүды туйлаха гэнэн уялга абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Социалистическэ Ажалай Герой СССР-эй Верховно Советэй депутат А. В. Гиталов түүрү тракторист И. В. Кравчугта заабарин үгэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Авиационно спортдо олоороо хабаадаг

Авиационно спорт хэын тулада ажилшадта парти, правительство бүхы услон байгуулаа. Манай залуушуулай мэдэлдэ аэроклубууд, планернэ станцинууд үгтэнхэй. Шухала хэрэгтэй материална хэрэгсэлүүдээр, мэрэгжэл найнтай инструкторнуудаар хангадан олон тоого кружогууд байгуулагданхай. Авиационно олон ялзын спортоор сар үргэлжэ мурьсөөнүүд хэгдэнэ, тэдэ мурьсөөнүүдтэ хэдэн зуун хүнүүд хабаадалсана.

ДОСААФ-эй хуралсалгай болон спортивна организацинуудта хэгдэ авиационно спортдо тон дуратайгаар хабаадажа, авиационно эрдэм шуудалханда манай ороной ажилшад социалистическэ Эхэ ороноо хамгаалха ариун наинг хэрэгтэ бээс бэлдэхэнэ гэжэ. Манай Эхэ ороной алдаршан лётчигууд А. Покрышкин, И. Кожедуб, Е. Кунгурцев, В. Лавриненков, Т. Бегельдинов болон бусад өөндэйгөө замсы аэроклубнаа эхилхэнэ байха юм. Ленинградска фронтн лётчик-комсомолец Улан-Удын аэроклубта хүмүүжүүлэгдэгшэ Петр Харитоново баатарлангаар тэмсэһэнэйш түлөө 1941 оной июлини 8-да гарахан СССР-эй Верховно Советэй Президиумай Указай ёноор, Советскэ Союзай геройн нэрээрэг хамтаага түрүүн олгогдон байгаа.

Советскэ авиационно спортеменүүдэй гайхамшагта амжалтанууд советскэ авиационно спортын сгээр хүгжэны гэршэлэнэ. Манай авиационно спортеменүүд жэл бүри шэнэ шэнэ амжалтанууды туйлажа Эхэ ороноо суурхуулаа. Агаарай параднуудта хабаадаг гайхамшагта спортеменүүд — дэлхэйн рекордсмен Я. Форостенко, Советскэ Союзай Герой М. Чечнева, А. Бодригнай болон бусад нэрэнүүд олондо мэдэжэ болонхой.

Манай орондо — авиационно парашютын орондо парашютна спорт ехэ хүндэтэй болонхой. Советскэ спортеменүүд-парашютистууд хүүдэй жэлнүүдтэ Бүхэсоюзна болон дэлхэйн хэдэ хэдэн рекорднууды туйлаа. Советскэ спортеменүүд 1953 ондо Бүхэсоюзна 9 шэнэ рекорд туйлажа, парашютна спортдо шэнэ иялга асараа. Тэдэнэрэй 6-ини дэлхэйн рекорд гэжэ мэдэргэдэнэ байна. Гадна манай парашютистууд үшөө 3 иялта туйлаа. Авиационно уласхорондын федераци (ФАИ) тэрэ гурбан рекордыен дэлхэйн рекорд гэжэ мэдэрээ.

Спортын габьяата мастерууд С. Романюк, Г. Пясецкая, П. Старченко, В. Селиверстова, Е. Владовира, К. Рекордсмен А. Султанова, А. Мишустина, Л. Панквич болон бусад парашютна спортдо гайхамшагта амжалта туйлаа. Парашютна спортоор 1953 ондо болонхо Бүхэсоюзна 7-дох мурьсөөнүүд В. Прокин, М. Никитина, Л. Мазингеч болон бусад эрхим амжалта туйлажа СССР-эй чемпионой нэрээрэг олоо.

Спортеменүүд-планеристүүдыше өөндэйгөө амжалтанууды арьбадхана. 1953 оной майн 26-да спортын габьяата мастер В. Ильиченко О. Антоновой конструкторин планер дээрэ пассажиртай хамтадаа буун

гүйгөөр 829 километр найдлжэ, дэлхэйн шэнэ рекорд туйлаа. В. Хрылов хүнгэн планер дээрэ 12 час 20 минута соо найдлжэ Бүхэсоюзни рекорд туйлахан байна.

Авиамоделизмда дурлагшад-залуушуулай гоо сар үргэлжэ олошорно. Эдир авиамоделистуудта кружогуудта, Пионерүүдтэй ордонуудта, эдир техникүүдтэй станцинуудта найдлжэ модельнүүды хэжэ конструкторска ладалтай болонго, авиационно хэрэгтэй үндэнэ хууригай тапласана. Спортеменүүд, авиамоделистууд ехэ амжалта туйлажа, 1954 онине угтаа, СССР-эй ба Болгарини авиамоделистуудтэй хоорондо болонхо уласхоорондын мурьсөөнүүдтэ советскэ авиамоделистууд И. Иванников, Ю. Соколов, В. Насонов, А. Ермаков, Б. Шкурский гэгшэд найдлжэ модельнүүдээр түүрүүшын гурбан хуури ээлжэ, спортивна техникескэ найн мэрэгжэлтэй байһанаа харуулаа. Үнгэрэгшэ 1953 ондо болонхо авиамоделистууд - спортеменүүдэй Бүхэсоюзна гурбадах мурьсөөнүүдтэ советскэ авиамоделизмын хүгжэлтэ элсэр хаанадаа.

Бурят-Монголой авиамоделистуудтэй тоо жэл эрхэ бүри олошорно. Мүнөө республика соо 740 авиамоделистууд тоологдонго. Үнгэрэгшэ жэлдэ хэгдэнэ авиамоделистуудтэй мурьсөөн республикын спортеменүүдтэй сгэхэн амжалта туйлашы гэршэлэн харуулаа. Мурьсөөндэ нэгдэхин хууринууды гэршэлэ команданууд сооноо Улан-Удэ городой ДОСААФ-эй команда, райо шуудан команданууд сооноо Закамайай аймаг эзлээ.

Энэ оной январь нарада команда соогуур найдлжэ модельнүүдтэй мурьсөөн үнгэрэгдөө. Тэрэ мурьсөөндэ нэгдэхин хуури ПБЗ-тэй Пионерүүдтэй байншагшай команда эзлээ, хоёрдохин хуури Улан-Удэ городой Пионерүүдтэй ордонотой команда эзлэнэ байна. Гурбадах хуури ДОСААФ-эй республиканска команда эзлээ. В. Леонов, В. Платченко, В. Пашков, Б. Киселев, Г. Черных, Ю. Хромин, В. Соколов гэгшэд түүрү хууринууды эзлээ. Түүрү хуури эзлэгдэг ДОСААФ-эй городской комитедэй дипломуудаар, Пионерүүдтэй ордонотой дипломуудаар шагнаагдаа.

1954 оной июлини 14-нөө 19 хүртэ авиамоделистуудтэй республиканска мурьсөөн үнгэрэгдэхэ юм. Тэрэ мурьсөөндэ ПБЗ-тэй Пионерүүдтэй байншагшай, Улан-Удэ городой Пионерүүдтэй ордонотой, ДОСААФ-эй республиканска комитедэй команданууд хабаадалсана юм. Мүн тэрэ мурьсөөндэ Киктиш, Зыдын, Запграйн, Хорини, Кабанский, Байкало-Кударын болон бусад аймгууднаа хабаадалсана юм.

Авиационно спортыс хүгжээ хэрэгтэ Коммунистическэ партини, Советскэ правительствын сар үргэлжэ анхрал оролдолгоо гаргадаг ушг авиационно спортдо хүнүүды олоо хабаадуулхыен, спортивна шинэ амжалта туйлажа, социалистическэ Эхэ ороноо суурхуулхыен спортеменүүды уялгана.

Монголой республиканска комитедэй түүрүүлгын орлогшо

Социалистическэ мурьсөөе тодорхойгоор хүтэлбэрилдэг болобо

Калинингай нэрэмжтэ колхоз Түнхэнэй аймагай томохон колхозуудай нэгэн юм. Урдан тус колхозой партинай эхи организацион колхознигуудай дунда нитэ-политическэ хүдэлмэрин муугаар ябуулаад, социалистическэ мурьсөө эмхидхэдгүй байгаа.

Колхозой партинай организацион бэхжүүлхын тулада партинай айком коммунист нүхэр Андюковцы тэндэ эльгэһэн юм. Колхозой партинай организацион нүхэр Андюковцы секретарлар хуунгаа нэн. Тэрэ гэгшэнэй хойшо үнгэрэн халад жэлэй туршада колхозой парторганизацион хүдэлмэри нилээд найжаржа, колхоз эжабайдалда тэрэнэй нүлөө нилээд ехэ болобо.

Партинай организацион колхозой правленигэй хамта өөндэйгөө арга боломжонууды хаража үзөөд, хурш хууһан Карл Маркссын нэрэмжэтэ колхозые социалистическэ мурьсөөндэ уриха үүсхэл гаргахан байна. Энэ асуудал колхозой хамтын суглаан дээрэ хэлсэгдэжэ, мурьсөөнэй договор баталагдаа нэн. Абахан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ зорилгоор партинай организацион колхознигуудай шунда, бригаданууд болон фермэнүүдтэй хоорондо социалистическэ мурьсөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Мурьсөөнэй дунгүүд таба, арбан хоног бүридэ гаргагдажа байдаг.

Хабарай тарилга дээрэ Калинингай нэрэмжэтэ колхоз түүрү хуури эзлээжэ, Киренскэ сельскэ Советэй дамжуулгын Улаан туг абахан байна. Колхозой тарнажалай бригадануудай дунда нүхэр Гонгоровой хүтэлбэрилдэг бригада түүрү хуури эзлээ. Тарилгын эхилхэнэ хойшо

энэ бригада колхозой правленини ба партинай организацион дамжуулгын Улаан туг алдагшай, 500 гаран гектарта эртын болон оройн тарилгы эрхим болзорто дүүргээд, нүүдэрнэ 12 гектар талмай дээрэ квадратно-гнездовой таргаар хара-тааха хуулаа. Мүнөө энэ бригада сабшалан найжаруулха, үбөө хурялгагада бэлдэхэ хүдэлмэри хэжэ байна. Сабшалан найжаруулга дээрэ комсомолец П. Базаровай хүтэлбэрилдэг зөноо найнаар хүдэлмэрилдэ. Тэрэ зөноо 2000 ашаа нэг шөб-хэ сабшалангай газар дээрэ гаргажа бэлдэнэ, тараахан байна.

Социалистическэ мурьсөөндэ түүрүүлэн хүнүүдтэ «Эрхим полсөөд», «Эрхим наалишан», «Эрхим шофер» гэгшэн вымпелүүд үгтэнэ. Мурьсөөнэй дунгүүдээр правленини заседани тогтоол гаргажа, дамжуулгын Улаан туг туг аян вымпелүүды үгэдэг байна.

Малажал дээрэ ябадаг колхознигуудай дунда социалистическэ мурьсөөн мүн э үргэнөөр дэлгэрээ. Малшадай хоорондох мурьсөөн 5 хоног бүридэ, фермэнүүдтэй хоорондо —нара бүридэ шалгадана. Тинхээд малшад өөндөө хоорондо ябалсажа, бэс бээс шалгалсадаг болоо. Ингээд хүдэлмэрингөө дүй дүршлы халан абадаг, дутагданууды элрүүлдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын Лениний орден то паровозогонно заводой ашаглалгада оруулахаа хойшо ажалладаг түүхд нүхэд: (зүүн тараа) шулуунан Н. К. Мелехов, алаанай пачалынк В. В. Миняев, газорезчик Е. М. Колодин, электромонтёрнуудай бригадир П. В. Звягин, ашаа тээгшэ С. Б. Балмаев, слесарь-котельщик М. М. Ефремов гэгшад байна. Эднэр нэрмөөб ходоодо үзүүлэн дүүргэдэг үйлдэбэрини түүрүүшүүл мүн.

А. Мангаваий фото.

Улан-Удын ЦВЗ-эй хүдэлмэрилжэ эхилнээр хорин жэл

Улан-Удын Лениний орден то паровозогонно заводой түүрүүшүн-паровоз заһабарилгаана гара-хүдэлмэрилжэ байһан пред-тигнуудай тоодо орохоор 20 жэл минн 22-то гүйсэхэнэ. Манай за-ий нуурин урдань хаанга Россин үлгын хиазар байһанаа, мүнөө баран хүгжэжэ байгаа социал-пескэ Бурят-Монголой түүрүү-гигант болоо.

Өрөнийннай аравай ажахын бо-тумэр замтай транспортын үргэн хүгжэлтэ заһабарилгын тран-портна предпрятинуудай сетине өдхэхэ эрилтэ хэжэ байгаа энэ, правительство хадаа Сибирь, гна Востоге хангаха вагон зар-арилгын томо завод Улан-Удэ-бариха гэжэ шийдэжэ лэн. Энэ үлгыс бэлдүүлэн, 1932 оной үдэ правительство тусхай дек-тер паровоз болон вагон заһаба-рига завод Улан-Удэ шадар, ур-ь бутүү ой тайга байһан газар-арилгдажа эхилэжэ бэлэй.

Заводой барилгын объект дээрэ түрүүлэн заһабарилгын меха-ска цехын фундамент табигдаа. 1932 оной август нара соо тус-заводой бусад цехүүдхэ энэ үе-ын ашаглалгада оруулагданга. 1934 оной июнин 1-дэ бол-но нара урид паровозно комби-Зүүн-Сибирин түмэр замтай 0524 паровозыс заһабарилжа-лһэн юм.

Заводой коллектив 1934 оной ию-22-то СССР-эй зам харилсаа-Нарком нүхэр А. А. Андерсэ-эһэн телеграмма соогоо заһа-аана түүрүүшын паровозыс гар-туйхайгаа мэдээсэлэн байгаа. Юнхэн хойшо үшөө нэгэ жэл үи-д байхаша заводой вагонно би-налада барилга дүүржэ, ала-агдажа оруулагдаба. Тус ком-ат түүрүүшын нара соо 36 вагон, дохон нарадаа 74 вагон заһаба-жа, саашадаа нара бүри 170-наа-ын бэшэ вагонуудыс заһабари-л, Сибирин түмэр харгыда ту-даг болоһон юм.

1936 оной намар заводой гэжэл предпрятинуудай нэгэн болохо-коэлектростант ашаглал-а оруулагдажа, заводойн бүхы хүдэлмэринэ электр-гээр хангажа эхилэжэ. 1937-д хоёрдох хахадта завод баригданан мартеповскэ шэнүүдэингэ шудхаһан ту-шын буладэс хэрэглэһэн байна. Энэ заводой булад шудхалгын бирилга дүүржэ лэн. Заводой үүдэй продукцин элбэгээр үйлд-илжэ эхилээд байхада, завод-овоз болон вагонуудыс улам-ор заһабарилдаг болохоһо гад-«СО» серин паровоз бүтээн-гажа эхилэжэ.

Заводой хүдэлмэриншэдэй би-нерко-техническэ хүдэлмэрин-эй гараар бүтээгдэнэ «СО» се-

рини № 17—1501 түүрүүшын паровоз 1938 оной Майн 1-нэй найндэр-тэ түмэрзамшадта бэлэглэгдэһэн байна.

Заводой хүгжэн ургахатай хамта, тэрэнэй хүдэлмэриншэдэй то оло-шороо, шадбарин мэргэжэлын дээ-шлээ.

Заводойнай коллективэй дунда алдар сууда гараһан социалисти-ческэ мурсысөөнэй түүрүүшүүл н-лээд олон. Тэдэнэй тоодо инстру-ментальна цехын солото фрезеро-вич СССР-эй Верховно Соведэй депутат Евгений Григорьевич Кур-очкин, вагонно-механическа цех-ын фрезеровщик М. А. Чер-нышев, кузничэ цехын түмэршэ дархан Улан-Удын гор-соведэй депутат Иван Алексее-вич Федотов болон бусад ороһоно. Эдч нүхэд туйлаһан амжалтаараа ханаагаа амардаггүй, түүрү ажалай үдү дүршэлыс бүгэдын шадбарил болгохын тулада саг үргэлжэ өр-олдог юм.

Заводой хүдэлмэрилжэ эхилнээр 20 жэл соо национальна кадрнууд хүмүүжүүлэгдэн гараа. Жшэнь, инструментальна цехын фрезеро-вич Дарья Сандакова, слесарь-ко-тельщик Алексей Шерханов, котель-щик Дамба Дондоков, столяр Рн-ичин Цырендоржиев болон бусад по-ваторскаар ажаллажа, нара, квар-тал, жэл бүри түсэбөө ходоодо болзорһоон урид дүүргэдэг, ажа-лай түүрү методуудыс эдэбхитэйгээр халан абадаг нүхэдүүд мүн.

Үнгэрһэн энэ үе соо заводойнай олон хүдэлмэриншэд правительствена лдээд шанда хүртэһэн байна. СССР-эй орденуудаар 46 хүн, ме-дальнуудаар — 5033 хүн, Зам хар-илсаанай министрн значагоор — 1655 хүн шагнагдаа.

Заводой хүдэлмэриншэдэй ажа-нуудалыс саашадань найжаруулхын тула эхэ хүдэлмэри хэгдээ гэшэ. Хүдэлмэриншэдэй байдаг хэдэн да-хар гэрнүүд олоор баригдаа. Мүнөө ПВЗ-тэй согорол республикыннай столицна Улан-Удрын гэжэл хайхан, болбосон тухэтэй районнуудай нэг-гэн болоһонхой. Хүдэлмэриншэдэй сү-лөөтэй сагтаа амардаг Культурын парк, Культурын ордон баригдан-хай. Мүнөө хүдэлмэриншэдэй ажа-нуудад гэрнүүдэй байрын талмай 108,7 мянган квадратна метр боло-но.

Республикын түүрүүшын гига-нт олон мянган хүдэлмэриншэдэй ажабайдалда БМАССР-эй 25 жэл-дэй ойе найндэрлэлгэ эхэхэн событи болоһон байгаа. Энэ түүхэтэ найнд-эртэй дашарамдуулан парти, прав-ительствоннай бидэнэрэй хүдэлмэ-ринэ үндэр дээрэ сэгнэжэ, заводь-емнай Лениний орденээр шагнаһан байна. Түрэл парти, правительст-выншага энэ халуун анхарал өр-олдогдонь харюу болгон, саашадаа бүри эхэ амжалтануудыс туйлахын

түлөө бүхы оролцоһоо гарганба-ди. Гүүлэй жэлнүүдтэ заводойнай инжесерно-техническэ хүдэлмэри-лэгшэд өлөһдөнгөө шадбарин мэрг-эжэлыс улам дээшэлүүлжэ, үйлдэ-бэри дээрэ шээгэ техникэ ба түүрү техниконэй амжалтатгайгаар хэрэглэ-нэ. Цех бүхэндэ ажалай түүрү дүй шуршэлыс хэрэглэхын түлөө мурь-сөөн үргэнөөр дэлгэржэ, олон хү-дэлмэриншэд түргэн методээр ме-талл отолдог, автоматическа гагнуу-рын хэдэг болоо. Энээнэй ашаар нүү-лэй табан жэлэй турша дотор про-мышленна үйлдэбэри бидэхин ургаа.

Дайнай хойто тээхи жэлнүүдэй үдэс заводой коллектив шэнэ про-дукци үйлдэбэрилгөөр бага бэшэ амжалта туйлаа. Урдань заводто хүдэлдэггүй байгаа хүдэлмэри-нүүдэс гэгбэл: тепловозуудыс шэ-нэдхэлжэ, тэдэндэ газогенераторна установкаонуудыс табила, «СУ» серин пассажириска паровозуудыс ба цельнометаллическа вагонуудыс заһабарилга хэдэг болоһонди.

Гэгбэшь, хүдэлмэридэмнай ду-туу дунданууд үшөөл олон. Зарим цехүүдтэ социалистическэ мурь-сөөн нулаар эмхидхэгдэнэ, түсэб дүүргэдэггүйшэ шарнууд нэгтэ бэшэ үзэгдэнэ. Бидэнэй шиндхэхэ ёһотой зорилгонууд үшөөл олон. Социалистическэ хүдөө ажахыс ой-ры 2—3 жэлдэ эрид хүгжөөхын ту-лада республикынгаа МТС-үүдтэ тракторнуудай частнуудыс, акку-муляторнуудыс бэлдэхэхэ ёһотойб-ди. Ажалай бүтээсыс саашадань дээшлүүлжэ талаар Москвагай ба Московско областин промышленнай предпрятинуудай үнэтэ үсүүлэс цех бүхэндэ үргэнөөр дэлгэрүүлжэ шухала.

Эдэ зорилгонуудыс бэлүүлхын тулада котройнгоо резервуудыс элирүүлжэ эхилээбди. Ажалай бү-тээсыс дээшлүүлгэдэ зориулагда-дан рационализаторска 1600 дур-дахалнууд оруулагдаад, үйлдэб-ри дээрэ нэгтэрүүлэгдэжэ эхилэжэ. 1954 оной турша дотор ажалай бү-тээсыс эхээр дээшлүүлхын тулада ажалай эмхидхэлыс эрид найжару-улжа ёһотойбди. Гүрэнэй түсэбэс цаг болзор соонь дүүргэхэ гэшэ манай шухалын шухала зорилго мүн.

Заводой гол зэмсэгүүд болохо стантоуд ба машинануудыс бүтээс эхэтэйгээр хэрэглэжэ, паровозууд ба вагонуудай заһабарине график соонь дүүргэхэ шухала. Манай хү-дэлмэрин саашанай гол зорилго-нуудай нэгэн юуб гэгдээ, про-дукцин өөрһын үныс бүхы хэмжээ-гээр дооһоулууха явадал болоно.

Заводой коллектив 1954 оной бүхы цехүүдэйгээр хүдэлмэринэ жэгдэ найнаар ябуулхын, тингээжэ Эхэ ородоо улам: эхэ продукци үгэ-хын түлөө тэмсэжэ байна.

В. С. БУТКО, заводой начальник.

Түүрүүшын дэрнүүдтэ

Юнин 14-һөө мяханай комбинат-рэн хусөөрөө хүдэлмэрилжэ за-ба. Эдэ үдэрнүүдтэ мал үзүүлэ-цехын коллектив эршэмтэй наар ажаллаа. Хүдэлмэриншэдэй өнхил мүнөө 2—2 пресс дээрэ хүдэлмэрилжэ зуураа 1,5 — 2 нормо үргэнэ. Жшээхэдэ, нүхэр Буг-ский 2 пресс дээрэ хүдэлмэрил-жэ халаанайнгаа даалгабарине — 230 процент дүүргэнэ. Нүхэр-лова тэрэннээ заашы гээгдлэнэ.

Энэ цехтэ үдэр эрэхэ тутам со-циалистическэ мурсысөөн үргэдэнэ.

Колбасна заводой түүрүүшүүлэй амжалта

Колбасна заводой нүхэр Синичи-нэй бригада ажалай эхэ бүтээс туйлажа, бусадта найн жшээс ха-руулла. Бригадын гэшүүд нүхэр Ру-нышев, Филатов, Аранзин гэгшэд халаанайнгаа даалгабарине 300 про-цент хүртээр дүүргэнэ.

Тэдэнэй жшээгээр, нүхэд Сажан-нагай, Высоцкаягай, Садочиннагай хүтэлбэрилдэг бригаданууд эмхитэй найнаар хүдэлмэрилнэ.

Шанар найнтай продукциин түлөө

Үргэн хэрэглэлэй товариуудыс үй-лэдбэрилдэг цехтэ продукциингаа шанарыс найжаруулхын түлөө социалистическэ мурсысөөн дэлгэржэ. Нүхэр Пестеровагай хүтэлбэрилдэг бригада мурсысөөндэ түүрүүлжэ яба-на. Бригадын эрхэм хүдэлмэриншэд нүхэд Ханжаева, Скуратова, Резенко ба бусад өөрһонгөө мэргэжэлыс саг үргэлжэ дээшлүүлдэг тулада ган-сал найн шанартай нам хэдэг болоо. Залуу хүдэлмэриншэн нүхэр Аксе-нов мундштур хэхэ мэргэжэлыс най-хан шудалаад, тэдэннэс эхэ гоё-айнаар хэнэ.

Н. Святогор.

МЯХА-КОНСЕРВЫН КОМБИНАДА

Түүрүүшын дэрнүүдтэ

Юнин 14-һөө мяханай комбинат-рэн хусөөрөө хүдэлмэрилжэ за-ба. Эдэ үдэрнүүдтэ мал үзүүлэ-цехын коллектив эршэмтэй наар ажаллаа. Хүдэлмэриншэдэй өнхил мүнөө 2—2 пресс дээрэ хүдэлмэрилжэ зуураа 1,5 — 2 нормо үргэнэ. Жшээхэдэ, нүхэр Буг-ский 2 пресс дээрэ хүдэлмэрил-жэ халаанайнгаа даалгабарине — 230 процент дүүргэнэ. Нүхэр-лова тэрэннээ заашы гээгдлэнэ.

Энэ цехтэ үдэр эрэхэ тутам со-циалистическэ мурсысөөн үргэдэнэ.

Колбасна заводой түүрүүшүүлэй амжалта

Колбасна заводой нүхэр Синичи-нэй бригада ажалай эхэ бүтээс туйлажа, бусадта найн жшээс ха-руулла. Бригадын гэшүүд нүхэр Ру-нышев, Филатов, Аранзин гэгшэд халаанайнгаа даалгабарине 300 про-цент хүртээр дүүргэнэ.

Тэдэнэй жшээгээр, нүхэд Сажан-нагай, Высоцкаягай, Садочиннагай хүтэлбэрилдэг бригаданууд эмхитэй найнаар хүдэлмэрилнэ.

Шанар найнтай продукциин түлөө

Үргэн хэрэглэлэй товариуудыс үй-лэдбэрилдэг цехтэ продукциингаа шанарыс найжаруулхын түлөө социалистическэ мурсысөөн дэлгэржэ. Нүхэр Пестеровагай хүтэлбэрилдэг бригада мурсысөөндэ түүрүүлжэ яба-на. Бригадын эрхэм хүдэлмэриншэд нүхэд Ханжаева, Скуратова, Резенко ба бусад өөрһонгөө мэргэжэлыс саг үргэлжэ дээшлүүлдэг тулада ган-сал найн шанартай нам хэдэг болоо. Залуу хүдэлмэриншэн нүхэр Аксе-нов мундштур хэхэ мэргэжэлыс най-хан шудалаад, тэдэннэс эхэ гоё-айнаар хэнэ.

Н. Святогор.

ХАБАРАЙ БАЯР

Уржэл байнтай үргэн таламнай, Унгын сээг — хэшгээг дэлгэнэ, Гойхон новбро нэхэнэ захаланхы, Торгон ногоон утаһаар үлхэнэ.

Һүрэг хонид хуааран балшэнэ, Хада майлын шэнхэнэ ногоондл. Шэрбүүрээ баринхай хажуудань ябана. Урматай дуулама хонишон Хада.

«Мүнөө зундаа хонишон Хандамай Москва, выставндэ ошохо юм» гэжэ, Колхозой зарим хубүүд агаархан, Хөөрлэн байдаг, ноусаар ханаархан.

Һарабшалан харана пулаадаара лаллан, Тракторай хүндийнэһэн поли тээш. Тала уужам дайлаа эрлэгэн, Найханаар дуулана, гоё гэшэнь.

Дурлаһан басаганайнгаа даллахынь хаража, Дугар транторист газараа халһаа. Урдань улаанхан тугхан нэлбана, Урилдаата мурсысөөндэ түрүүлхынь гэршлэнэ.

Шэнэ газарай шэмээр байн, Шингитэй хурһэн нэхэгдэнэ урматай. Армагар шоннис далайдал долгилон, Алтан намартал халуурхал, ургасатай.

Шалгал үүлгэрэй хонилыс үсэхэжэ, Шэниисын баян ургаса абахала Амарга хойулаа ажалладаг юм, Ажаллаара артельсэ суурхадга юм.

Турын болзор ойртоһон байна, Түрлхид, нүхэднэй хүлээл байна. Зугаа наадан наярхан гэшлэ, Захъя юрөл хэлэгдэхэн гэшлэ.

Шэнэ дуунуудыс зүбшэн хэлсэбэ

Поэт Д. Хилтухитай, залуу поэт А. Мангагхановай, юридическэ нау-кануудай кандидат А. Бартанова-гай зохёһон шэнэ дуунуудыс Бурят-Монголой уранзоһоллодой Союзда зүбшэн хэлсэбэ.

Эндэ республикын композитор-нууд Д. Аюшев, Б. Ямпиллов, Ж. Батвеев, РСФСР-эй габилата артист Г. Генинов болон культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ха-баацалсаба.

Дари Хилтухитай «Сэмжэдхэн», «Ургыхан» (романс) гэжэ дуунууд, А. Бартановагай «Коммунист пар-тинмай», «Агууехэ паца», А. Ман-гатхановай «Айшалайт, нүхэд, кол-хозооринмай» (колхозой дуун), «Сэ-дэнэ зоной омогорхол», «Коммуни-зын нараһаа» (бохорой дуунууд), «Яжа мэдэхэб даа» (лирическэ дуун), «Коммунист партин» зохёол-нууд» гэһэн дуунууд зүбшэн хэл-сэгдэбэ.

Д. Хилтухитай «Сэмжэдхэн» гэ-жэ дуу сюжетэйнгэ талаар эхэ дуунуудтай байна гэжэ А. Ба-твеев, Г. Генинов гэгшэд тэмдэглэжэ. «Ургыхан» гэжэ романс дуун боло-жо шадангай гэжэ композиторнууд шүүмжэлэжэ. Бартановагай зохёһон дуунууд мүн лэ эхэхэн дутагда-нуудтай байһан дээрһэнэ заһагда-хаар автортань бусаагдаа.

Залуу поэт Андрей Мангагханов-гай табан дуунуудыс «Айшалайт, нүхэд, колхозооринмай», «Сэдэнэ зо-ной омогорхол», «Коммунизын нараһаа» гэһэн дуунуудын за-һагдан, тэдэндэ хүгжэм зохёоһоор хараалагдаба. «Яжа мэдэхэб даа» (лирическэ дуун), «Коммунист партин» зохёолнууд» гэһэн дуунуудын дутагдаһуудтай байһан идэрһэнэ бусаагдаба.

Т. Бадмаев.

Булжамуур-булан

Зондоо хүндэгүй зоотехник

Хабарай үглөөгүүр. Булжамуур-нууд сэлмэг тэнгэридэ жэргэжэ, сэн-гэшэнхэй. Энэ үдэ рессортой хүнгэн тэргэдэ хүллүүлһэн үндэр хээр мо-ринь Хорин аймагай Удын МТС-эй центртэхэ мүнөө хаяхан нээгдэһэн чайнын газар газар сабшан, үүрһэн байба.

Чайнаһаа гараһан хоёр хүн тэндэ архидажа хууһан хоёр хүннэ — хээр мориной ээдэс эхээр шоо үзэ-һэн янзатай хөөрлэдэнэ:

—Хара модөө хаха татаһаар ингэ-жэ модөө хаража шдахаяа болш-шоод хуухаяа эшэхэгүй гэшэнь!

—Нотугуйнгаа эхэдэ зантай-шоод хуугааша эхэнэрһын хэн агша бэлэй?

—Танихагүй гүш? Тэрэшин манай МТС-эй зоотехник Алсахаева гэшэ. Мүнөө Кировэй нэрэмжэтэ колхоздэ хүдэлнэ.

—Юу хэлэнэ! Энэшин зоотехник гэшэ гү? Зайлуул эхэ! Харгыһаа халиһан, онгосоһоо унаһан лэ хүн да! Эдүүр ябахынь хараһанаа һа-нанайгүй.

— МТС-эй поёдой амгалан хада, алтан дэлхэйн уужам хада ябана гэшэ ааб даа.

— Нүгөөдэ хүнншын хэн бэлэй?

— Мүнөөхи колхозой мэдэхэн гүүртнн ОТФ-эйе даагша Цыбжит Цыренов гэшэл даа.

— Тэрэшиньшэ байһан бурхандаа моришонхой даа. Мэнэ мэнэ газар алдалжа унаһаяа хууна хэн...!

Чайна соохи үнөөхи эрэ эхэнэр хоёр нэгэ бага нэгэ ороходоо ээдэл-дэнхэй хүлөөр эндэ тэндэ гэхшэлэн гаража, арай шамай тэргэдэ хуу-гаа болоод, Булагай хонийой гүүртэ ошоһон харгы руу тоһоо бурьюулан гүйлгэдэбэ. Тэдэ хоёрой эржэ яба-хыс хараһан хонийон заабарин, зүб-шэл абахамнай гэжэ эхэл хөөрлэдэбэ.

Тингээжэ байтарынь мүнөөхи хоёр хотгуушуулай гүүртэдэ ойртожо ябатарая морёо гэнтэ хажуу тээшн татан, Түгын үхэрэй гүүртэ руу гүйлгэдэһэлэй. Яахабын теэ!

Уданшегүй хотгуу хоёрой харгыс МТС-эй механизаторнуудай малта-һан гүнзгы гэгшын канава хааба. Хотгуудаа зоригжо, арсалан шэн-ги болоһон зоотехник хүл дээрэ бодожо эрээд, шанга гэгшээр ха-шхаран, гүрэмэл хур ташуураар тар-ган хээрһын шорта руу бингүй шад-лаараа ябуулархыба. Обёсто бухин-данхай мори урда хоёр хууөө аяар дээшнэ үргэжэ эрээд лэ булуудаа шингээр хүршэлэй. Хоёр хотгуу-шуул тархяа уруу, тагасагаа өөдэ канава руу унашалай. Мориньшэ нүүдэс үрөөд, шэхээс ёдойгоод гүйжэ аришалай!

Канаваһ хуурай байжа үшөөл ээлэбэ. Хэрбээ уһатай байгаа һаань,

„Почто удааруулагдана“

Бичурын аймагай Ара-Хэрэтын Ждановай нэрэмжэтэ томохдогдо-лон колхозой таряанажалай № 4 бригадын ажалшад, Хаягай до-лоон жэлэй хургуулин багшанар болон хурагша захинан газет, журналуудаа саг соонь абанайгүй гэһэн бэлэг манай газетын майн 15-най номерто толилогдоһон бай-гаа.

Мухаршэбэрһэ срэнэн бэшгэ

Антескын хүдэлмэридэ мүн лэ эхэ-хэн дутагдаһууд бид. Нүүдэй үдэ энтэкедэ шухала хэрэгтэй препара-дүүд байхана болшоно. Жшэнь, фельдшерско-акушерскэ пунктда лор, кальци, глюкозо, бром, ур-отропин гэжэ мэтэ зүйлүүдыс абаха гэхэдэ үгы. Энэ юун дээрһэнэ бо-лоноб? Нэгэдэхээр, антескэ даагша нүхэр Гармаев энэ шухала хэрэгтэ тоодоггүй болоһонхой. Хоёрдохоор, аймгүйсэдкомой элүүрыс хамгаал-гын таһагыс даагша нүхэр Богдан-ова нмэ баримтануудыс мэдэжэ байжа, хэмжээ абанайгүй.

Аймагай элүүрыс хамгаалгын та-һагай болон эмхи зургаануудай хү-тэлбэрилэгшэдэй хангалтагүй хү-тэлбэринөө боложо, фельдшерско-акушерскэ пунктнууд, больниданууд муугаар хүдэлмэрилнэ. Жшээ бол-гон аймагай больничыс хаража үзэ. Энэ больница үбшэлһэн хү-нншын муугаар эмнээ. Больничын дүргэдэ найнаар түхээрэгдэһэн ван-на комнато үгы. Бин байһан ко-мнато эхэ хүйтэн юм. Гадна, боль-ницада ариг сээр сахинданайгүй. Больницада хүдэлмэридэг меди-цинскэ сестра Утопина, пнянканууд Екимова, Оленникова, Якунина гэг-шэд үбшэн хүнүүдтэ анхаралгүй-гөөр хандадаг, заримдаа врачын тогтоһонь гурим дүүргэдэггүй юм. Эндэ шэнэ газетэ, журналуудыс,

нонц ноинц номуудыс абахань бэр-хэтэй байдаг. Мүн рашоо, шатар, дам, домино гэжэ мэтын культу-рна хэрэгсэлүүд үгы шахуу.

Медицинскэ сестрануудай дунда нинтэ-политическэ болон санитарно-теоретическэ хүдэлмэри хангалта-гүйгөөр ябуулагдана. Больничыс даагша нүхэр Кутузова эдэ бүхы дутагдаһуудыс ханаагүй тээжэ байдаг.

Ахалаша врач нүхэр Жилокчи-нагай даажа байһан Хонхолойн хү-дөөгэй больница мүн лэ цимэрхүү байдантай юм.

Тракторна отряд болон МТС-эй мастерской бүхэндэ, малажаалай гүүртэ болон фермэ бүхэндэ ан-тескэнуудыс бин болгохо хэрэгтэ колхозой олохон медпунктууд на-чалаа табангай. «Эрдэм» совхоздо, Бар болон бусад тосхонуудта на-ррайлагын гэр бин болгохо түшаа хэлсэлээр 3 жэл шахуу болоһоныс, тэрэй мүнөө хүртээр бэлдүүлгэ-дээгүй байһаар.

Түргэн туһаламжа үзүүлжэ ма-шинань удаан саг соо командиров-кодо ябаханаа гадна, ямаршэ аша-гүй газарта буруугаар хэрэглэгдэ-нэ. Элүүрыс хамгаалгын ресубли-кын министрество аймагай меди-цинскэ эмхи зургаануудта туһална-гүй.

Дээрэ дурсагдаһан дутагдаһууд-ыс усдахын тула аймгүйсэдком шухала хэмжээ абаха зэргтэй.

З. Братеньков.

З. Братеньков.

Советско-иранска худалдаа наймаанай харилсаанууд тушаа

ТЕГЕРАН, июнийн 18. (ТАСС). ССР Союзнаа Иранда байгаа худалдаа наймаанай түлөөлэгчээр зурганай ба Иранай национальнаа экономикын министрствын хоорондо хани барисаата харьсан ойлголсолгын оршон байдалда болохон хэлсэнэй ашаар, ССР Союзнаа Иранда байгаа худалдаа наймаанай түлөөлэгчээр М. И. Кузнецов ба Иранай национальнаа экономикын министр Шадеман гэгшд эрэхэ жэлдэ СССР-тээ Иранда ба Иранда ССР-тэ товарнуудыг элгээх тухай бэшгүүдыг энэ оной июнийн 17-до Тегеранда абалсаба.

Дурсагдаһан үедэ хоорондоо товарнуудыг абалсаха тухай туйлагданан хэлсэн хадаа СССР-эй ба Иранай хоорондохон эд бараанай эрьсыг урдах жэлэйхитэй сасуулха саашадань ехэ болгохо гэжэ хараллан, советско-иранска худалдаа наймаанда заншал болохон товарнуудыг оруулалсаа.

Уласхоорондын харилсаануудай түгшүүрлэе һуларуулаха талаар уласхоорондын конференцидэ советскэ делегаци ошобо

Уласхоорондын харилсаануудай түгшүүрлэе һуларуулаха талаар, хэдэн олон орууудай прогрессивнэ бүлэг ажал-ябуулагшадай үүсхэлээр Стокгольмд зарлагдаха уласхоорондын конференцидэ хабаадахын тула советскэ делегаци июнийн 18-да Москваһаа Швейц мордобо. Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитетдэ президентэй гашуун уранзохоболго А. Е. Корнейчук делегацие толгойло.

(ТАСС).

Георгий Димитровэй түрөөһөр 72 жэлэй ой

СОФИ, июнийн 18. (ТАСС). Мүнөөдөр Болгарин ажалшад болгарска арадай вождь ба багша Георгий Димитровэй түрөөһөр 72 жэлэй ойг тэмдэглэжэ байна. Энэ үдэртэ зориулагданан түрүү бэшгүүд ба бусад материалнуудыг бүхы газетүүддэ толлило.

Болгарска коммунистическэ парти, арадай гүрэннэ байгуулаха, болгаро-советскэ хани барисаа бэхжүүлэхэ хэрэгтэ Георгий Димитровэй ехэ габьяатай байһание хэлбэл тэмдэглэнэ.

Хятадай коммунистическэ партиин гашуудтэй тоо ургана

ПЕКИН, июнийн 18. (ТАСС). Байгуулагданан сагнаа хошой Хятадай коммунистическэ партиин гашуудтэй тоогой ургалта тухай мэдээнүүд «Шиншичуэнь» гэжэ журналтай 11-дэх номерто толлогодобо. 1921 ондо КПК-эй зэргүүдтэй оройдоо 50 хүн байгаа. 1924—27 онуудай гражданска революционн нэгэдэх даянй үедэ партиин гашуудтэй тоо 57.900 хүн, 1945 ондо Японие ныхаха үедэ — 1.210 мянган хүн хүрэтэрөө ургаба. 1953 оной эсэтэ Хятадай коммунистическэ парти өөрингөө зэргэдэ 6,5 миллион хүнтэй байба.

КПК-гэй гашуудтэй тоодо 700 мянган эхэнэрүүд бии.

Англиин ба КНР-эй хоорондохон худалдаа наймаанай холбоонууд

ЛОНДОН, июнийн 18. (ТАСС). Пресс Ассоциэйшын агентствын мэдэсэнэй ёһоор, Англиин, Гонконгийн ба Хятадай хоорондо худалдаа наймаа хүргөөхө тушаа консулцатай үнэгэрхэн британска худалдаа наймаанай палатануудай ассоциаци, Хятадай холбоотой английска худалдаа наймаашадые нэгэдүүлһэн «Хятадай ассоциаци», британска промышленнигуудай федераци ба промышленнигуудай национальнаа союз хадаа худалдаа наймаанай талаар хятадай-английска комитет гэжэ нэрлэһэн паздэмэлт органици байгуулаа. Тус комитет хэдэн заседани хэһэн ба Англи руу Хятадай худалдаа наймаанай бүлэг мэрлэжэлтэдэй эрхын урдах бэлдхэл хэжэ гол түлэб дүүргэһэн байна.

Индийн ба Венгрийн хоорондо худалдаа наймаанай хэлсэн баталагдаа

ДЕЛИ, июнийн 18. (ТАСС). Делин радиной мэдэсэнэй ёһоор, Индийн ба Венгрийн хоорондо худалдаа наймаанай хэлсэн «Делидэ баталагдаба. Инди Венгрийн хуудэ ажажын продуктуудыг ба текстильнэ зүйлнүүдыг, Венгрийн Индида машина түхээрэлгүүдүг элгээхэ юм.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй Женевскэ зүблөөн

ЖЕНЕВА, июнийн 19. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Индо-Хитадта эб найрамдал нэргэхэ тухай асуудалые 9 делегациин үсэгэлдэрэй

хаагдамал заседани дээрэ хаража үргэлжлөө. Энэ асуудалаар удаахи хаагдамал заседани июнийн 19-дэ болохо.

Женевскэ зүблөөн дээрэ Хятадай делегациин түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ЖЕНЕВА, июнийн 18. (ТАСС). Женевскэ зүблөөн дээрэхи Хятадай Арадай Республикын делегациин түлөөлөгшэ Хуан Хуа Урда Корейн гадаадын хэрэгүүдэй министр Бьон Ион Тэ гэгшын дайнда уржалһан үгэнүүд тушаа нимэ мэдүүлгэ хэбэ.

«Женевскэ зүблөөн дээрэ корейскэ асуудал зүбшэн хэлсэлгыг нүгөөдэ талын таһалдууланай үлгөөдэринь урдакорейскэ гадаадын хэрэгүүдэй министр Бьон Ион Тэ дайнда уржалһан мэдүүлгэ Женевэдэ пресс-конференци дээрэ хэһэн байна. Корейдэ эсэргүү агрессивнэ дайнда хабаадаһан 16 орунуудай делегацинуудай зүгһөө Холбоото Штадуудай заабарлар зүблөөс таһалдуулан ябадалай ямар бузар хойшологонуудай байһание энэ мэдүүлгэ тон тодорхойгоор харуулба. Холбоото Штадуудай зүгһөө ехээр найшаагдаһан мэдүүлгэ соогоо, Бьон Ион Тэ хадаа корейскэ асуудалаар хөөрлөөнэй буруу нүрэнш ушарһаа, Корейдэхн эблэрэлгэ тухай хэлсэн саашадаа үнэнтэ бэшэ болоо, тини Ли Сын Манай правительство «эблэрэлгэ» тухай хэлсэлгээр абтаһан бүхы уялгануудһаа бүрин сүлөөтэй болоо» гэжэ хэлэбэ.

Бьон Ион Тэ гэгш энэ мэдүүлгэнь гайхалтай бэшэ байгаа. Женевскэ зүблөөн дээрэ корейскэ асуудалые зүбшэн хэлсэхэнэ урид, мүн тэрэннэ үзүшэн хэлсэжэ байха үедэ Женевскэ зүблөөнэй буруу нүрэхыг таамаглажа, Даллесай ба Ли Сын

Ман гэгшын нэгэтэ бэшэ хэһэн мэдүүлгүүд соо түгшүүрлэгэ байдалые шангадахын тула хэлсэе таһалха гэгшэн хоро то ханалые хаража болохо байгаа.

Бьон Ион Тэ гэгш мэдүүлгэ хадаа энэ хоро то ханалые саашадань бэелүүлгэдэ эл зориулагдана.

Бьон Ион Тэ гэгш мэдүүлгэ корейскэ асуудалаар июнийн 15-да таһалдуулагданан хэлсэлгэдэ 16 оройной ямар хараа бодолтой байһыг тодорхойгоор тайлбарилла гэжэ зааха хэрэгтэй. США-гэй ба Ли Сын Манай бүлэгэй энэ аюултай алхамай хэгдэжэ магадгүй байһание уридшалан тодорхойгоор мэдээд, гурбан делегаци — Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын, Хятадай Арадай Республикын ба Советскэ Союзай делегацинууд Корейдэ эб найрамдал бэхжүүлэхэ тухай шухала дуралхануудыг июнийн 15-най заседани дээрэ оруулһан байгаа. Корейскэ зүй ёһоор нэгэдүүлгэ тухай энээнэй урда тээ хэгдэһэн дуралхануудыг үндэһгүйгөөр буруушаананай ба энэ асуудал тушаа хэлсэе туйлаха аргагүй болоһоной нүүлээр эдэ ду идхалнууд хэгдэбэ. 16 оройнууд эдэ дуралхануудыг шалхын бүдүүлгээр буруушаагаа...

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын, Хятадай ба Советскэ Союзай дуралхануудыг буруушааһан, зүблөөс таһалдуулан 16 оройнууд Ли Сын Манай бүлэгэй авантюра үүдэжэ магадгүй хойшологонуудай түлөө харюусаха ёһотой.

Чжоу Эн-лай Бидо хоёрой уулзалга

ПЕКИН, июнийн 18. (ТАСС). Женевэһэн Сяньхуа агентствын корреспондентын мэдэсэнэй ёһоор, Женевскэ зүблөөн дээрэхи Хятадай делегациин толгойлогшо,

гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Эн-лай ба Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр, французска делегациин толгойлогшо Жорж Бидо хоёр үсэгэлдэр уулзаба.

Франциин Национальна суглаанда

ПАРИЖ, июнийн 18. (ТАСС). Правительстве бүридүүлхэ талаар Мендес-Франсын эрхэ түлөөлэлгыг баталха тухай асуудалаар голосовани парламентска элбэ бүлэгүүдэй түлөөлөгшэдэй хэлһэн үгэдэ тэрэнэй харюу үгэнэйэй нүүлээр Национальна суглаан һүнн орой болобо. Экономическа асуудалуудта хамааран, тэрэ хадаа экономическа нэргээн байгуулалтын нэгэдэхэ үсэнь юуб гэхэдэ, «амгалан ажабууха арга боломжыг орондоо хангаха» болоно гэжэ хэлэбэ. «Европейскэ хамгаалгын нэгэдэлыг» байгуулаха түсүүдтэ ямаряар хандадаг тухайгаа тэрэ ингэжэ хэлэбэ: «Хэрбээ национальна үргэн зүбшөөрлэй туйлагдаагүй байгаа һаа, энэ талаар ямаршыг шийдхэбэри һайн байжа болохогүй юм».

Мендес-Франсын эрхэ түлөөлэлгыг баталхын түлөө 419 депутат, буруушаажа 47 депутат голосовалаа, 143 хүн ханалаа барива. Индо-Хитадта дай зоосохо гэгшэн французска арадай эрмэлзэлгэ голосовани дунгүүдтэ тодорхойгоор харулдаба. Мендес-Франсда эрхэ түлөөлэлгэ үгэхын түлөө голосовалан 419 депутатуудай тоодо радикалнуудай ба радикал-социалистнуудай партиин (Мендес-Франс энэ партида хамаадана) гэшүүд бүгэ-

деерэ шахуу, бүхы социалистнууд ба коммунистнууд оролсоно. Голосованин шалтаганууд тухай хүнүүдэй хэлһэн үгэнүүд юу харуулаб гэхэдэ, Индо-Хитадта эб найрамдал түргөөр туйлаха гэгшэн Мендес-Франсын найдуулга хайда олонхи депутатуудай хараа болдыг тодорхойлһон шийдхэбэ. Барунай олохон депутатууд голосовала тэрээндэ үгөө.

«Арадай республиканска хүдлөө, нэй» (МРП) парти Мендес-Франсын эрхэ түлөөлэлгэ баталха ябдалыг буруушаажа голосовалха аргагүй гэжэ тоолобо. Гадаадын хэрэгүүдэй министр байһан Жорж Бидо тус партида хамаадана, тус партиин түлөөлөгшэд Мендес-Франсын правительствона программые шүүмжэлһэн байна.

Франциин министрүүдэй соведэй шэнэ түрүүлгэһэн республикын президенттэй уулзажа, голосованин дунгүүд тухай тэрэндэ мэдээсэбэ. Шэнэ правительствог түргөөр бүридүүлхэ ханаатай байна гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Мендес-Франсын бөлүүлхэ гэжэ найдуулан эб найрамдалай политик оройной үгч ехэ ханал эрмэлзэлгэдэ харюусаһа, национальна интересүүдтэй тааралдана гэжэ «Либерасьон» газетэ мүнөөдөр бэшэбэ.

Мендес-Франсын эрхэ түлөөлэлгыг баталба

ПАРИЖ, июнийн 18. (ТАСС). Франс Пресс агентств министрүүдэй соведэй түрүүлгэһэн тушаалай Мендес-Франсын эрхэ түлөөлэлгэ баталха тушаа Франциин Национальна суглаанда болохон голосовани дунгүүдыг дамжуулна. Эрхэ түлөөлэлгыг ба-

талхын түлөө 419 депутат (конституциин ёһоор абаха шухала олонхи голос — 314), буруушаажа 47 хүн голосовалаа, 143 хүн ханалаа барива.

Тимэ болохоороо, Мендес-Франсын эрхэ түлөөлэлгэ баталагдаба.

Гватемалыг үмөөрхэ хүдлөөн Чилидэ дэлгэрнэ

БУЭНОС-АЙРЕС, июнийн 18. (ТАСС). Гватемалыг үмөөрхыг ба гватемалска арадтай нэгэн ханалтай байхын түлөө хүдлөөн Чилидэ үргэн далайсатай боложо байна гэжэ чилийскэ хэблэн мэдээсэбэ. Чилин олонштыг, конгрессгэй гашууд, профсоюзна организацинууд, политическэ партинууд, ажалшад Гватемалыг үмөөрхэн үгэ хэлэнэ, Латинска Америкын оройнууд тушаа Холбоото Штадуудай агрессивнэ ханаа-шалгатай байһыг буруушаан шүүмжэлэнэ.

Толлиһон мэдүүлгэ соогоо, Чилин социалистическэ парти хадаа Гватемалада эсэргүү бэлдхэгдэжэ байгаа агрессивнэ бүхы американска түбидэ аюултай юм гэжэ сэнгэнэ. Гватемалада эсэргүү бэлдхэгдэжэ байгаа агрессивнэ хадаа экономическа сүлөөрэлгын түлөө гватемалска

ска арадай алдарт тэмсэлыг дарахын тула хойто американска империалистическэ экономическа бүлэг иорнуудай бэлдхэгшэн «доромжолгыг ааша» гэжэ гэжэ Чилин ажалай партиин мэдүүлгэ соо хэлгэһэнэ.

Гватемалада эсэргүү бэлдхэгдэжэ байгаа интервенцие Чилин бүхы ажалшадтай үмэнһөө буруушаажа, Чилин ажалшадтай профсоюзна нэгэдэмэлт центр Гватемалын ажалшадтай нэгэн ханалтай байһанаа мэдүүлбэ. Юрэнхы дээрэ Латинска Америкын оройнууд, тусгаарлабал Гватемала тушаа Америкын Холбоото Штадуудай абуулдаг агрессивнэ политикыг тусхай заседани дээрэ буруушаан Чилин депутатуудай палатада «Гватемалын ханинарай комитет» байгуулагдажа, тэрэндэ олонхи депутатууд оробо.

Салин хүлһэ дээшлүүлхын түлөө Италиин ажалшад тэмсэл

РИМ, июнийн 18. (ТАСС). Италиин хүдэлмэришэд ба батрагууд салин хүлһэ дээшлүүлхын, ажалшад услово найжаруулхын түлөө тэмсэжэ үргэлжлөө.

Римдэ химигүүд, эдэе хоолой хүдэлмэрилгэһэд, телефонно сетини, трамвайна ба троллейбуснэ паркын хүдэлмэрилгэһэд забастовко сонсохобо. «Унита» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, христианско-демократическа «сүүлөөтэ профсоюзнуудай италянска конфедерациин» гэшүүдэй олонхын промышленнигуудай конфедерациитай тэдэнэй хүдэлмэрилгэһэд баталһан «хэлсэе» буруушааба, ажалай бүгдэнитын Итальянска конфедерациин (ВИКТ) эмхидхэһэн забастовкодо хабаадаба. Салернодохи «Манифаттуре Котоньеро Меридионали» компанида хамаатай текстильнэ предпрятти дээрэ, Бергамын промышленна предпряттинууд дээрэ забастовкунууд тэрэһэлэн сонсохгодо. Тоскана, Умбри, Марке ба Эмили областнуудта батрагууд тэмсэжэ үргэлжлөө. Олохон районуудта тэдэнэр буулга хэхиен газарай эээдыг баалаба.

Судануудыг шалгаха тухай США-гэй эрилгыг Англи буруушааба

НЬЮ-ЙОРК, июнийн 18. (ТАСС). Ассоциейтэд Пресс агентствын Вашингтонскэ корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, далайда английска судануудыг зоосохо ба Гватемалада элгээгдэхэ буу зэбсэгтэй ямаршыг ашаа хаатуулан бариха зүбшөөлыг американска сэрэгтэй корабльнуудта үгэхэ гэгшэн США-гэй эрилгыг Англи буруушааба. Англи далайда өөрингөө судануудыг өөрөө шалгахыг бодоно гэжэ корреспондент заана.

Зүүн Пакистанда хэгдэһэн США-гэй аашанууд тухай

ДЕЛИ, июнийн 17. (ТАСС). «Нав Бхарат Таймс» гэжэ делийскэ газетэ Зүүн Пакистанда хэгдэһэн американска аашанууд тухай Юнисай статья толлило. «США, — гэжэ автор бэшэнэ, — Зүүн-Урда Азида сэрэгтэй органици байгуулхыг оролдоно. Зүүн Бенгалин США-гэй стратегическэ түсүүдтэ тон шухала һуури ээһэнэ. Пакистанай гүрэнэй байгуулагданан сагнаа хойшо, США Зүүн Бенгали тэрэһэ харадаг болоо. Томо корабльнуудай орохо угаа ехэ портыг Чаттагонгдо барихыг Пакистанда США зааба. Энэ порт түргэн тэмперэ баригдажа байна. Дайнай болоо һаа, энэ портдо американска суданууд орожо шадаха юм, тинхэдэ Зүүн Бенгали американска армие хангаха томохон центрын үүргэ дүүргэхэ байна.

Лаостодо арестнууд хэгдэнэ

ЛОНДОН, июнийн 17. (ТАСС). Бангкоктохи (Таиланд) полицейскэ иорнууд Лосей маринетонгчэ правительствын столица Вьен-Тьянда 400 хүнэй арестовалагдаһан тухай мэдээсэбэ гэжэ Рейтер агентствын корреспондент дамжуулаа. Правительство унагааха зорилгоор загвор бэлдхэгэ гэжэ тэмнэгдэһэн сэрэгтэй ба политическэ мэдээжэ ажал-ябуулагшад арестовалагдаһан хүнүүдэй дунда бии байна.

Норвегидэ юмэнэй сэнгүүд ургана

ОСЛО, июнийн 18. (ТАСС). Юниин 16-да Норвегидэ хилээмэнэй сэнгүүд дахин хүндлөө. Центральна статистическэ бюорогой мэдээнүүдэй ёһоор, майн 15-да ажабайшалай үнэ сэнгэй индекс апрелин 15-най хэмжээнһэ 1,4 процентээр ургаба.

Марианска Лазнида шатарай зональна турнир болоно

ПРАГА, июнийн 17. (ТАСС). Марианска Лазнида (Чехословаки) шатарай зональна турнир үргэлжлөө. 12 оройнэ түлөөлһэн 20 шатаршад тэрээндэ хабаадана. Энэ турниртай илагшад 1955 ондо зоно хоорондын шатарай турнирта хабаадаха юм. Тэрэ зоно хоорондын турнир хадаа шатараар дэлхэйн чемпионотой 1956 ондо наадаха турнирта хабаадагшадые элрүүдхэ байна.

12 турай һүүлээр 10 очко абанан чехословацка мастер Пахман түрүүлэ ябана. Тэрэнэй удаа тээ Сабо (Венгри) — 9,5, Олафон (Исланди) — 8,5, Барца (Венгри) — 8, Шталберг (Швейц) ба Слива (Польша) — тус бүри 7,5, Клогер (Венгри) ба Шайтар (Чехословаки) — тус бүри 7 очко гэхэ мэтээр абаба.

Чехословацка хоёр мастер — Пахман, Шайтер гэгшэд мүнөө хүрэтэр дилдэнгүй наадаба.

Бурят-Монголой үрэ жэмэстэ туршалгын станиц Бурят-Монголодо үрэ жэмэстэ культурануудыг дэлгэрүүлхын зорилгоор нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэ. Энэ станиц республикын колхозуудта жэл бүри 100 мянга шахуу үрэ жэмэстэ модонй эшэ үгэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: станицин ахаагша шачина хүдэлмэрилэгшэ Б. Т. Жигульскый алоһонин сөөгөлзыг үзэжэ байна.

А. Мангаевый фото.

МОЛОТОВОЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗДО ВИСОКОВОЛЬТНО ЛИНИ ТАТАГДАБА.

Малажалай ба таряанажалай ажал ехэтэй хүдэлмэриг механизацила хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна.

Хонхино гэжэ нотагта һүнэй-товарна фермыг механизацилхын тула колхозой центрһэ 15 километртэ високовольтно лини татагдаба. Мүн Хунтэйн полевый стан хүрэтэр 16 километрын газарта лини татагдажа дүүрэхэ болоо.

ТУГАЛЛАХА ГУНЖАДАЙ ГҮҮРТЭДЭ

№ 2 Һүнэй-товарна фермэдэ (даагшань нүхэр Барнаев) энэ жэлдэ түрүүшынхэ тугаллаха 68 тугал гунжадыг илжага, тусгаар гугалтэ эмхидхэһэн юм. Мүнөө тус гугалтэ 42 тугал абтаба. Тугалууд бултадаа эхэһэн хал-

гаагдажа түлжүүлгэдэнэ. Мүнөө үнэ шадалаар һайн, тэнжэжэ сүдэ хэдэе 600—700 грамм хүрэтэр нэмэжэ байна.

Гүүргын һаалишад Д. Майларов, С. Будаева, Б. Батуева ба бусад эрхим ажалай жэшэе харуулаа.

КОЛХОЗОЙ ТҮРҮҮ ҺААЛИШАД

№ 1 Һүнэй-товарна фермэдэ хүдэлмэрилдэг һаалишад Бутыд Шыдыпова, Бутыдма Кушесва гэгшэд колхозой һаалишад дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Тэдэнэр даажа абанан үнэһэд һайнаар харуулажа, үнэһэдэ һү һаалигы дээшлүүлжэ, 6 һарын турша соо тэдэнэр нотагтай үүлтэртэй үнэһэн бүринһөө 400 литр һү һааба.

Р. Ешинов.

Курумканай аймаг.

Загаһашад далайда гараба

Загаһа бариха хабар-зунай сезондо амжалтатайгаар бэлдхэгшэн Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ артелиин загаһашад омуль агнахага Байгал далайда гараба.

Бригадир нүхэр А. Байновай бригада Шаманка гэжэ пунктда агнуури хэжэ эхилбэ. Байгалай Бага шалай дээрэ мүнөө загаһашад 5 бригада омуль гүбшүүрдана. Мүн Харауз гэжэ пунктда загаһашад 4 звенэ ажаллана. Эдэ загаһашадые Кабанскын загаһанай завод катернуудаар болон бусад зэр зэмсэ-

гүүдээр гүйсэд хангаа. Загаһашад дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ коммунист нүхэр Хухинювай бригада эл үдэрнүүдтэ түрүүлжэ ябана. Тэрэ түрүүшын хэдэн зуугаад центнер омуль бариха тушааба.

Загаһашад зэр зэмсэгтэ, гүбшүүрнуудтаа зүбөөр хэрэглэжэ, бүтэһэ эхэтэйгээр ажаллажа, мүн һарын түсэбыг 150 процент, мүн жэлэй түсэбыг болзорһононь 25 үрэй урид — декабрин 5-да сүм дүүргэхын түлөө тэмсэһэн.

А. Аксенов

Оперо ба баледэй театр Кемерово ошоод байна

Ленинэй орденото оперо ба баледэй театрын творческо коллективы Кузнецк бассейнын центр — Кемерово городской ажалшад ехэ хүндэтгэйтгээр угтаба.

«Пиковая дама», «Залуу Гварди», «Травната», «Хун шубууга нуур», «Эмеральда» гэжэ түрүүшын зүжэгүүдыг городской ажалшад ехэ ноирхолойгоор хараба. «Кузбасс» гэжэ газетэдэ «Хун шубууга нуур» ба «Эмеральда» гэжэ балетнэ зүжэгүүд тухай эхэһэн рецензи толлогодобо. Газетэ энэ рецензи соогоо РСФСР-эй габьяата

артистка Лариса Сахьяноватай шадбар бэлтгэһэн онсолон тэмдэглэбэ. Мүн «Эмеральда» гэжэ балетэй гол ролниг — Казимодые наадата БМАССР-эй габьяата артист Федор Иванов өөрингөө ролниг гүйсэһэн гөөр ойлгожо, бэрхээр гүйсэдхэһэн гэжэ газетэ магтаба.

Артистнар театрта зүжэгүүдыг харуулахана гадна, промышленна предпряттинуудай коллективтэй уряагаар хүдэлмэришэдэй клубта ошожо концертүүдыг табиһа.

Н. Маторин.

Футболоор облпрофсоведэй кубок абахын түлөө

Футболоор облпрофсоведэй кубок абахын түлөө мүрысөөн дүүрэхэ дүтэлжэ байна.

Юниин 16-най үдэр «Динамо» стадион дээрэ «Урожай», «Буревестник» обществонуудай командалууд уулзаа.

Нааданай түрүүшын хахадта мүрысөөһэ команданууд хоюулаа элбхигүйгөөр наадаа. Гэбэшы, «Урожай» обществын командан баруун талын довтолгошо Батубаск

цүгөөдүүлэйнгээр ворота руу элбэ бумбэгэ сохижо оруулаа. Ингээ нааданай түрүүшын хахад 1:0 тоотойгоор үдүүрбэ.

Мүрысөөнэй хоёрдохон хахад «Урожай» обществын команда һай наар наадаба. 15 минутын үндэһээр байхада тоо 2:0 болоо. Тини тэрэнэр удаа удаагаар үрөөс 3 бумбэгэ нүгөөдүүлэйнгээр ворота руу сохиһан оруулаад, 5:0 тоотойгоор илаба.

Е. Николаев.

СССР-эй ба США-гэй командануудай шатарай мат

НЬЮ-ЙОРК, июнийн 18. (ТАСС-эй тусхай корр.). Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай командалуудай хоорондохон шатарай матын нэгэдэх турай дүүрэгтэй партинуудыг үсэгэлдэр наадажа дүүрэгбэ.

Роберт Бирнтей наадаад хойшо-луулагданан партида гротсмейстер А. Котов үлүү хүбүүтэй байгаа. Советскэ гротсмейстер өөрингөө булюу байдалыг хэрэглэн, 59-дэхн ябадалда илаба.

Наадалгын хойшолуулагдахада шаһараа гэгээгүй байһан Доналд Бирндэ Азербай шүүгдэбэ.

Тимэ болохоороо, матын нэгэдэх тур советскэ командан шаһаар үдүүрбэ. Тоо 6:2 болобо.